

Guia de l'estudiant

2004 | 2005

Universitat de Vic

Mestre.

Educació Primària

Facultat d'Educació

Primera edició: juliol de 2004

Edita: Servei de Publicacions de la Universitat de Vic

Carrer de Perot Rocaguinarda, 6. 08500 Vic. Tel. 93 889 48 77

Universitat de Vic. Carrer de la Sagrada Família, 7. 08500 Vic. Tel. 93 886 12 22. Fax 93 889 10 63

Impressió: Artyplan

Índex

Presentació	5
La Facultat d'Educació	7
Estructura	7
Òrgans de Govern	7
Departaments, professors i professionals de serveis	8
Calendari Acadèmic	11
Organització dels Ensenyaments	13
Pla d'Estudis	13
Ordenació temporal	13
Programes de les assignatures	15
Assignatures obligatòries de 1r curs	15
Didàctica General	15
Psicologia de l'Educació i del Desenvolupament en l'Edat Escolar	18
Llengua, Literatura i la seva Didàctica (Didàctica de la Llengua i la Literatura)	21
Educació Artística i la seva Didàctica (Expressions Artístiques: Musical, Plàstica i Audiovisual)	23
Noves Tecnologies Aplicades a l'Educació	28
Matemàtica i la seva Didàctica	31
Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural	34
Teories i Institucions Contemporànies de l'Educació	36
Assignatures obligatòries de 2n curs	41
Didàctica de la Llengua i la Literatura II (Ampliació de Llengua, Literatura i la seva Didàctica)	41
Pràctiques I	44
Organització del Centre Educatiu	46
Bases Psicopedagògiques de l'Educació Especial	49
Ciències Naturals i la seva Didàctica	51
Aproximació al Fenomen Artístic	53
Assignatures obligatòries de 3r curs	55
Pràctiques II	55
Sociologia de l'Educació	56
Didàctica de la Matemàtica l'Educació Primària	58
Ciències Socials i la seva Didàctica	61
Transversalitat i Currículum	63
Educació Física i la seva Didàctica	65
Idioma Estranger i la seva Didàctica (Anglès)	67
Idioma Estranger i la seva Didàctica (Francès)	69

Presentació

Benvolgut / benvolguda estudiant,

En aquesta “Guia de l’estudiant” hi trobaràs els programes de les assignatures troncal i obligatòries dels estudis de **Mestre –Educació Primària** del curs 2004-2005, amb el nom del professorat que les imparteix, la metodologia emprada, el sistema d’avaluació i la bibliografia bàsica. També hi figuren algunes altres informacions d’interès, com ara l’estructura de la Facultat d’Educació, el calendari acadèmic i un resum del pla d’estudis. Per obtenir altres informacions, referides tant al teu centre com als altres i al conjunt de la universitat, també pots consultar la web de la universitat de Vic (www.uvic.es).

Pel que fa a les assignatures optatives i de lliure elecció, la relació d’assignatures i el programa detallat de cadascuna d’elles figura a la “Guia de les assignatures Optatives i de Lliure Elecció” del curs 2004-2005, editada a part, ja que es tracta d’assignatures que s’ofereixen als estudiants de tota la Facultat d’Educació.

És important que en començar el curs facis una bona lectura dels programes de cadascuna de les assignatures que cursaràs, per tal de fer-te una idea de la seva durada, dels continguts, dels enfocaments i de les tasques que hauràs de dur a terme. Així mateix, i al llarg del curs, serà bo que la tinguis a mà i que la consultis per tenir una referència del desenvolupament de les matèries.

En nom de les persones que formem l’equip de deganat, del conjunt de professors i professores i dels professionals de serveis, aprofito per donar-te la benvinguda a Facultat d’Educació de la Universitat de Vic i a la Diplomatura de Mestre d’Educació Primària i per desitjar-te un curs ben profitós, tot esperant que el contingut d’aquest llibret sigui realment això, una guia que t’orienti i t’acompanyi al llarg del curs.

Assumpta Fargas i Riera
Degana de la Facultat d’Educació

La Facultat d'Educació

Estructura

La Facultat d'Educació de la Universitat de Vic imparteix els ensenyaments següents:

Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Infantil
Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Primària
Diplomatura de Mestre. Especialitat de Llengua Estrangera
Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Especial
Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Física
Diplomatura d'Educació Social

Llicenciatura de Psicopedagogia
Llicenciatura de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

Les unitats bàsiques de docència i recerca de la Facultat són els Departaments, que agrupen el professorat d'unes mateixes àrees. Actualment hi ha cinc departaments:

Departament de Ciències i Ciències Socials
Departament d'Expressions artístiques, Motricitat humana i Esport
Departament de Filologia
Departament de Pedagogia
Departament de Psicologia

Al capdavant de cada departament hi ha un professor o professora que exerceix de director o directora.

Òrgans de Govern

El Deganat

La gestió ordinària en el govern i administració de la Facultat correspon al Deganat, constituït pels membres següents:

Assumpta Fargas i Riera, degana
Pere Pujolàs i Maset, cap d'estudis
Jordi Martí i Feixas, coordinador dels estudis de Mestre
Núria Simó i Gil, coordinadora dels estudis d'Educació Social
José Ramón Lago i Martínez, coordinador dels estudis de Psicopedagogia
Joan Arumí i Prat, coordinador dels estudis de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

El Consell de Direcció

És l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat. Està constituït pels membres següents:

La degana de la Facultat, que el presideix
La resta de membres de l'equip de deganat de la Facultat
Els directors de Departament

Departaments, professorat i professionals de serveis

Departament de Ciències i Ciències Socials

Director: Josep Casanovas i Prat
Xantal Borràs i Boix
Joan Callarisa i Mas
Miquel Casadevall i Ginestet
Pau Casañas i Xuriach
Agustí Comella i Cayuela
Elisenda Jaumira i Areñas
Marta Marimon i Martí
Francesc Marín i Serrano
Jordi Martí i Feixas
Montserrat Martín i Horcajo
Anna Puig i Ribera
Ramon Rial i Carbonell
Sebastià Riera i Cusí
Isabel Sellas i Ayats
Jacint Torrents i Buxó

Departament d'Expressions Artístiques, Motricitat Humana i Esport

Director: Miquel Pérez i Mas
Joan Arumí i Prat
Ernest Baiget i Vidal
Sebastià Bardolet i Mayola
Gemma Boluda i Viñuales
Mercè Carrera i Peruga
Jordi Coma i Bau
Eduard Comerma i Torras
Providència Daufi i Moreso
Núria Franc i Batlle
Sílvia Giménez i Corrons
Dídac Herrero i Ballart
Mario Keudell i Villacampa
José Luís López del Amo
Eva Marichalar i Freixa
Xavier Peña i López
Gil Pla i Campàs
Eduard Ramírez i Banzo
Carles Romagosa i Vidal
Dolors Rusiñol i Cirera
Oriol Sallent i Bonaventura
Marta Solà i Serrabou
Lluís Solé i Sala
Mireia Tapiador i López

Gemma Torres i Cladera
Josep Vernis i Burés
Arnau Vernis i Llambias

Departament de Filologia

Director: Francesc Codina i Valls
M. Carme Bernal i Creus
Jordina Coromina i Subirats
Marta Corominas i Salom
Assumpta Fargas i Riera
Josep Fornols i Puigoriol
Josep Gallart i Bau
Maria Cinta González i García
Núria Medina i Casanovas
Teresa Puntí i Jubany
Carme Rubio i Larramona
Josep Tió i Casacuberta
Ricard Torrents i Bertrana
Anna Vallbona i González
Maria Àngels Verdaguer i Pajerols

Departament de Pedagogia

Director: Antoni Tort i Bardolet
Jaume Carbonell i Sabarroja
Isabel Carrera i Blancafort
Isabel Carrillo i Flores
Montse Castells i Clota
Eulàlia Collellemont i Pujadas
Esther Fatsini i Matheu
Josep Font i Roura
Anna Gómez i Mundó
Rosa Guitart i Aced
Núria Padrós i Tuneu
Olga Pedragosa i Xuclà
Ramon Plandiura i Vilacís
Maite Pujol i Mongay
Pere Pujolàs i Maset
M. Rosa Roca i Tañà
Esther Sarquella i Casellas
Núria Simó i Gil
Ramon Sitjà i Domènech
Joan Soler i Mata
Joan Vera i Saucedo

Departament de Psicologia

Director: Àngel Alsina i Pastells
Irene Balaguer i Felip
Montse Benlloch i Burrull

Jaume Carbonés i López
Manel Dionís Comas i Mongay
M. Teresa Feu i Vidal
Julio César Figueroa
Assumpció Guillén i Font
José Ramón Lago i Martínez
Pilar Prat i Viñolas
Anna Pujol i Costa
Sònia Reig i Orta
Gemma Riera i Romero
Ramon Riera i Euras
Joan Sala i Baiget
Josep Santacreu i Tañà
Àngel Serra i Jubany
Jordi Verdaguer i Gorchs
Berta Vila i Saborit
Secretaria: Rosa M. Guix i Godayol
Dolors Muñoz i Vilaseca
Ester Muñoz i Tamargo
Dolors Ruiz i Zafra
Elisabet Vila i Sala

Calendari acadèmic

1r curs

Rebuda dels estudiants: 27 de setembre de 2004, a les 9h (grups Matí) i a les 15h (grup Tarda)

Docència 1r quadrimestre: del 27 de setembre de 2004 al 21 de gener de 2005

Exàmens: 1ª convocatòria: del 24 de gener al 4 de febrer de 2005

2ª convocatòria: del 27 de juny a l'1 de juliol de 2005

Estada a una escola: del 7 al 18 de febrer de 2005

Docència 2n quadrimestre: del 21 de febrer al 3 de juny de 2005

Exàmens: 1ª convocatòria: del 13 al 23 de juny de 2005

2ª convocatòria: de l'1 al 9 de setembre de 2005

2n i 3r curs

Docència 1r quadrimestre: del 20 de setembre al 10 de desembre de 2004

(Assignatures optatives, lliure elecció i complements de formació: del 27 de setembre al 10 de desembre de 2004)

Exàmens: 1ª convocatòria: del 13 al 21 de desembre de 2004

(Els exàmens dels complements de formació també es faran del 13 al 21 de desembre de 2004)

2ª convocatòria: del 27 de juny a l'1 de juliol de 2005

Pràctiques I i II: de l'11 de gener al 25 de febrer de 2005

(Els dies 22 de desembre de 2004 i 10 de gener de 2005 es destinaran a les sessions d'orientació de les pràctiques)

Docència 2n quadrimestre: del 7 de març al 3 de juny de 2005

Exàmens: 1ª convocatòria: del 13 al 23 de juny de 2005

2ª convocatòria: de l'1 al 9 de setembre de 2005

Dies festius:

11 d'octubre, dilluns, pont

12 d'octubre de 2004, dimarts, festa estatal (el Pilar)

1 de novembre de 2004, dilluns, Tots Sants

6 de desembre de 2004, dilluns, festa estatal (Dia de la Constitució)

7 de desembre, dimarts, pont

8 de desembre de 2004, dimecres, festa estatal (la Puríssima)

23 d'abril de 2005, dissabte, sant Jordi, festa de la UVic

16 de maig de 2005, dilluns, Segona Pasqua

24 de juny de 2005, divendres, sant Joan

25 de juny de 2005, dissabte, pont

5 de juliol de 2005, dimarts, festa major de Vic

Vacances:

Nadal: del 23 de desembre de 2004 al 9 de gener de 2005, ambdós inclosos

Setmana Santa: del 19 de març de 2005 al 28 de març de 2005, ambdós inclosos

Organització dels Ensenyaments

Pla d'Estudis

D'acord amb el Pla d'Estudis, els ensenyaments de Mestre, especialitat d'Educació Primària, s'organitzen en tres cursos de dos quadrimestres cadascun amb un total de 207 crèdits, entre els quals n'hi ha de teòrics i de pràctics. Cada quadrimestre té una durada de 15 setmanes lectives.

Els 207 crèdits estan distribuïts de la següent manera:

Matèries Troncals i Obligatòries:	168 crèdits
Matèries Optatives:	18 crèdits
Matèries de Lliure Elecció:	21 crèdits

Dins la carrera es contemplen uns períodes de pràctiques d'ensenyament en centres escolars que suposen per a l'estudiant un 15% de la càrrega lectiva global dels seus estudis.

Ordenació temporal

PRIMER CURS COMÚ	C.A.	Quadrimestre Grup A (matí)
Didàctica General	10,5	Anual
Psicologia de l'Educació i del Desenvolupament	9	Anual
Llengua, Literatura i la seva Didàctica	12	Anual
Educació Artística i la seva Didàctica	13,5	Anual
Noves Tecnologies Aplicades a l'Educació	4,5	1r
Teories i Institucions Contemporànies de l'Educació	6	1r
Matemàtiques i la seva Didàctica	4,5	2n
Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural	6	2n

SEGON CURS	C.A.	Quadrimestre Grup A (matí)
Pràctiques I	15	Anual
Ampliació de Llengua, Literatura i la seva Didàctica	9	Anual
Bases Psicopedagògiques de l'Educació Especial	8	Anual
Ciències Naturals i la seva Didàctica	8	Anual
Organització del Centre Escolar	4,5	3r
Aproximació al Fenomen Artístic	6	4rt

TERCER CURS	C.A.	Quadrimestre Grup A (matí)
Pràctiques II	15	Anual
Didàctica de les Matemàtiques a l'Educació Primària	9	Anual
Ciències Socials i la seva Didàctica	8	Anual
Sociologia de l'Educació	6	5è
Educació Física i la seva Didàctica	4,5	5è
Transversalitat i Currículum	4,5	6è
Idioma Estranger i la seva Didàctica (Anglès/Francès)	4,5	6è

Assignatures obligatòries de primer curs

Didàctica General

PROFESSORAT: Esther FATSINI i MATHEU

Anual. 10,5 crèdits

OBJECTIUS:

L'assignatura de Didàctica General té com a objectius bàsics:

- a) Identificar i analitzar els aspectes principals que configuren el treball docent.
- b) Viure i reflexionar sobre els fenòmens que es produeixen a l'aula d'una escola a través de la realització de pràctiques.
- c) Conèixer, aplicar i analitzar estratègies, metodologies i recursos que permetin dur a la pràctica el treball docent.
- d) Establir relacions entre la realitat escolar i l'entorn cultural i social, entenent l'escola com un fenomen educatiu complex.

L'assignatura de Didàctica General inclou dins de la seva programació 15 de dies d'estada en una escola per tal de mantenir el contacte amb la realitat educativa des del primer curs de la carrera. L'estada es realitzarà a mig curs i l'estudiant assistirà a l'escola assignada en l'horari de 9 a 17h, sense classes a la Facultat.

CONTINGUTS:

1. Introducció
 - 1.1. Què és la Didàctica?
 - 1.2. Acció educativa
2. Les finalitats educatives
 - 2.1. Necessitats educatives de la societat actual
 - 2.2. Finalitats de l'educació avui
3. L'escola
 - 3.1. Característiques de l'escola. Context escolar.
 - 3.2. Estructura de l'escola. Sistema Educatiu
 - 3.3. Models d'escola
4. Currículum escolar i avaluació
 - 4.1. El currículum com a procés de presa de decisions
 - 4.2. Anàlisi dels components del currículum
 - 4.3. Models d'ensenyament/ aprenentatge i currículum. El constructivisme.
 - 4.4. Recursos educatius i materials didàctics
 - 4.5. Planificació didàctica. Seqüències didàctiques
 - 4.6. Paper de l'avaluació a l'escola
5. Fer de mestre
 - 5.1. L'actuació del mestre: experiència, pràctica i teoria docent, expectatives
 - 5.2. L'equip de mestres
 - 5.3. La presa de decisions davant el coneixement escolar
 - 5.4. La tutoria
6. L'infant i el grup-classe

- 6.1. Atenció a la diversitat
- 6.2. Agrupament d'alumnes
- 6.3. El grup d'alumnes
- 6.4. L'ambient de classe :
 - 6.4.1. Relacions mestre/alumnat
 - 6.4.2. Relacions entre alumnat

METODOLOGIA:

En l'assignatura es faran servir diferents estratègies didàctiques: conferències, estades, visionat de films, exposició de materials, treball en grup, sortides, ús de tècniques de recollida d'informació, etc.

Cal destacar també que des de Didàctica General es supervisaran les Pràctiques, realitzades durant dues setmanes en una escola, que generen espais de reflexió sobre els aspectes treballats a l'assignatura.

AVALUACIÓ:

- Dues proves escrites: una cada quadrimestre.
- Treballs individuals sobre aspectes relacionats amb l'assignatura.
- Informe de l'estada a l'escola.
- Treball en grup sobre la planificació d'una Unitat de Programació.

Es valorarà, també, la participació activa en el desenvolupament de les sessions de treball i en les diverses activitats.

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascuna de les parts abans esmentades.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Aldamiz-Echevarria, M.; *et al.* *Com ens ho fem? Propostes per educar en la diversitat*. Barcelona: Graó, 2000.
- Antúnez, S.; *et al.* *Del projecte educatiu a la programació d'aula*, Barcelona: Graó, 1991.
- Bassedas, E.; Huguet, T.; Solé, I. *Aprendre i ensenyar a l'educació infantil*. Barcelona: Graó, 1996.
- Cela, J.; Palou, J. *Amb veu de mestre*, Barcelona: Eds. 62/Rosa Sensat, 1993.
- Cela, J. *Amb lletra petita*. Eds. 62/Rosa Sensat, 1996.
- Coll, C.; *et al.* *Los contenidos en la reforma. Enseñanza y aprendizaje de conceptos, procedimientos y actitudes*, Madrid: Santillana, Col. Aula XXI, 1992.
- Coll, C.; *et al.* *El constructivismo en el aula*. Barcelona: Graó, 1993.
- Domènech, J., Arànega, S. *L'educació primària. Reptes, dilemes i propostes*. Barcelona: Graó, 2001.
- Escaño, J.; Gil de la Serna, M. *Como se aprende y como se enseña*. Barcelona: Horsori, 1992.
- Franch, J.; *et al.* *El grup-classe: un potencial educatiu fonamental*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Parcerisa, A. *Materiales curriculares. Cómo elaborarlos, seleccionarlos y usarlos*, Barcelona: Graó, 1996.
- Pujolàs, P. *Aprendre junts alumnes diferents. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula*. Vic: Eumo Editorial, 2003.
- Rué, J. *El treball cooperatiu. L'organització social de l'ensenyament i l'aprenentatge*, Barcelona: Barcanova, 1991.
- Salgueiro, A. *Saber docente y práctica cotidiana*, Barcelona: Octaedro, 1998.
- Zabala, A. *La pràctica educativa. Com ensenyar*, Barcelona: Graó, 1995.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Blanch, X. *Cinc cèntims sobre la reforma*. Barcelona: Proa, 1996.
- Fullan, M. i Hargreaves, A. *¿Hay algo por lo que merezca la pena luchar en la escuela?* Sevilla: Publicaciones M.C.E.P., 1997.
- Gimeno, J.; Pérez, A. *Comprender y transformar la enseñanza*, Madrid: Morata, 1992.

Novak, J. D.; Gowin D. B. *Aprendiendo a aprender*, Barcelona: Martínez Roca, 1988.
Sáenz, O. (dir.) *Didáctica general: Un enfoque curricular*, Alcoi: Marfil, 1994.
Torrents, *Aprende a enseñar a aprender*. Vic: Eumo Editorial, 1988.

A banda de la bibliografia específica per a cada apartat del programa, es consultaran regularment les revistes «Guix», «Cuadernos de Pedagogía», «Aula» i «Perspectiva Escolar».

Psicologia de l'Educació i del Desenvolupament en l'Edat Escolar

PROFESSORAT: Àngel SERRA i JUBANY

Anual. 9 crèdits

OBJECTIUS GENERALS:

Vincular dos gran àmbits d'estudi de la psicologia: la psicologia de l'educació i la psicologia del desenvolupament.

Conèixer, des de diferents perspectives, com i quins són els canvis globals que es produeixen en el desenvolupament de l'ésser humà des que neix fins a l'etapa de l'adolescència i comprendre el procés d'ensenyament i aprenentatge i els factors psicosocials que hi intervenen.

Tenint en compte el context educatiu en què ens trobem, la relació entre aquests dos coneixements ha de permetre l'efectivitat del procés d'aprenentatge i la intervenció psicològica i educativa.

CONTINGUTS:

- 1.- La psicologia: concepte, aproximació històrica, tendències, àmbits d'estudi.
- 2.- Les teories sobre el desenvolupament
- 3.- Les teories psicològiques de l'aprenentatge
- 4.- El desenvolupament abans de néixer
- 5.- El nounat
- 6.- Desenvolupament psicològic en la primera infància (0-2 anys)
 - Creixement físic i desenvolupament psicomotor fins als 2 anys
 - Desenvolupament cognitiu durant els dos primers anys
 - Desenvolupament socioafectiu durant la primera infància
- 7.- Desenvolupament i aprenentatge en l'etapa d'educació infantil (2-5 anys)
 - Desenvolupament físic i psicomotor
 - Desenvolupament intel·lectual i processos cognitius
 - Desenvolupament del llenguatge
 - Desenvolupament emocional i afectiu
 - Conducta social i desenvolupament de normes i valors
 - Desenvolupament de la personalitat
- 8.- Desenvolupament i aprenentatge en l'etapa d'educació primària (6-12 anys)
 - Processos cognitius i desenvolupament intel·lectual
 - Coneixement social i desenvolupament de normes i valors
 - Desenvolupament psicosexual
 - Desenvolupament de la personalitat
- 9.- Determinants de l'aprenentatge
 - Capacitat intel·lectual
 - Motivació
 - Mètodes d'ensenyar a pensar
 - Personalitat
 - Interacció professor/a-estudiant
 - Estructura i processos de l'aula
 - Habilitats socials
- 10.- La família com a context de desenvolupament dels fills
 - Fites i estratègies de socialització entre pares i fills

- Les relacions entre germans
- L'estimulació afectiva i cognitiva
- Família i escola: pares i professors

11.- Mètodes d'investigació en Psicologia

METODOLOGIA:

La metodologia de treball de l'assignatura combina els aspectes més conceptuals amb la reflexió grupal i l'aplicació pràctica de coneixements.

AVALUACIÓ:

La nota final de l'assignatura estarà formada per:

Assistència i participació a les classes

Diferents proves escrites sobre el contingut del temari, en diferents formats (exàmens, ressenyes i/o assaig).

Treball pràctic, individual i/o en petit grup.

Per aprovar l'assignatura cal aprovar tots els treballs i exàmens.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

Castellví i Masjuan *Psicología del desenvolupament*. Barcelona: Pòrtic, 1999.

Coll i altres (coord.). *Desarrollo psicológico y educación I i II*. Madrid: Alianza Editorial, 2001.

Mayer, Richard. *Psicología de la educación*. Vol II. Madrid: Prentice Hall, 2004.

Morrison, George. *Educación Infantil*. Madrid: Prentice Hall, 2004.

Nye, R.D. *Las tres psicologías. Perspectivas de Freud, Skinner y Rogers*. Madrid: Thomson, 2002.

Kenneth, T.; Eller, Ben. *Psicología educativa para la enseñanza edicaz*. Madrid: Thomson, 2000.

Osterreith, P. *Psicología infantil*. Madrid: Morata, 1991.

Pintrick, Paul; Schunk, Dale. *Motivación y aprendizaje*. Madrid: Prentice Hall, 2004.

Reeve, Johnmarshall. *Motivación y emoción*. Madrid: McGraw Hill, 1994.

Sadurní, M; Rostán, C.; Serrat, E. *El desarrollo de los niños, paso a paso*. Barcelona: UOC, 2002.

Sandtrock, J.W. *Infancia*. Madrid: McGraw-Hill, 2003.

Shaffer, D.R. *Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia*. Madrid: Thomson, 2000.

Smith, Ed. i altres. *Introducción a la Psicología*. Madrid: Thomson, 2003.

Wade, Carole i Tavris, Carol. *Psicología*. Madrid: Prentice Hall, 2003.

Woolfolk, Anita. *Psicología educativa*. Madrid: Pearson Prentice Hall.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

Bornas, X. *Desenvolupament de l'autonomia personal*. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Goleman, D. *Inteligencia emocional*. Barcelona: Kairós, 1996.

Lipman, M. *Filosofia a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1991.

Novak, J. *Conocimiento y aprendizaje*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.

Pozo, Ignacio: *Aprendices y maestros*. Madrid: Alianza Editorial, 1999.

Rogers, C.R. *Libertad y creatividad en la educación*. Barcelona: Paidós, 1986.

Rogers, C.R. *El procés de convertir-se en persona*. Barcelona: Paidós, 1972.

Toro, J. *Mitos y errores educativos (castigo, sobreprotección...)*. Barcelona: Martínez Roca, 1981.

Beltran, Jesús i altres: *Procesos, estrategia y técnicas de aprendizaje*. Madrid: Síntesis, 1993.

Bettelheim, B. *No hay padres perfectos*. Barcelona: Crítica, 1988.

Garber, S.; Garber, M. i Spizmen, R.: *Portarse bien*. Barcelona: Medici, 1989.

Harris, P.L.: *Los niños y las emociones*. Madrid: Alianza Editorial, 1992.

Michelson, L. i altres: *Habilidades sociales en la infancia (Evaluación y tratamiento)*. Barcelona: Martínez Roca, 1987.

- Levine, Mel. *Mentes diferentes, aprendizajes diferentes*. Barcelona: Paidós, 2003.
- Pierce, J.M.: *Aprendizaje y cognición*. Barcelona: Ariel, 1998.
- Puente, Anibal: *Cognición y aprendizaje*. Madrid: Pirámide, 1998.
- Rodrigo, M.J. i Palacios, J.: *Familia y desarrollo humano*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
- Thompson, J.: *Infancia natural*. Barcelona: Blume.
- Tonucci, Francesco *Quan els infants diuen prou*. Barcelona: Graó, 2004.
- Trianes, M.V.: *Estrés en la infancia*. Madrid. Narcea, 1999.
- Zabala, A. *La pràctica educativa*. Barcelona: Graó, 1995.

Llengua, literatura i la seva didàctica
Didàctica de la llengua i de la literatura

PROFESSORAT: Josep TIÓ i CASACUBERTA

Anual. 12 crèdits

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són, d'una banda, dotar els estudiants dels elements teòrics mínims que els permetin entendre i prendre consciència de la complexitat de les habilitats lingüístiques i del sistema de la llengua i, d'una altra banda, proporcionar-los criteris i estratègies adequats per al seu ensenyament-aprenentatge a l'escola.

CONTINGUTS:

Escola i aprenentatges lingüístics

1. Societat, llengua i escola. La necessitat social dels aprenentatges lingüístics.
2. La variació lingüística: varietats associades als usos (registres) i als usuaris (dialectes). El paper de l'escola en relació a l'adquisició de les llengües i de la varietat comuna o estàndard. La norma lingüística. Anàlisi d'errors en L1.
3. Multilingüisme i situacions de llengües en contacte. Bases psicolingüístiques, sociolingüístiques i organitzatives de l'aprenentatge natural i acadèmic de la L1 i de la L2. El contrast català-castellà. La interferència. Anàlisi d'errors en L2.
4. L'ensenyament del català i en català: visió històrica. L'educació bilingüe i la immersió lingüística.

L'enfocament comunicatiu de l'ensenyament de la llengua

1. La programació general de l'àrea de llengua (català, castellà i llengües estrangeres) segons l'ordenació curricular.
2. Els eixos del treball de llengua: ús i comunicació; treball sistemàtic. Les habilitats lingüístiques en el bloc d'ús i comunicació. La gramàtica, el lèxic, la fonètica i l'ortografia en el bloc del treball sistemàtic.
3. Tècniques i recursos per al treball de llengua a l'escola. Anàlisi i tipologia de les activitats didàctiques. Seqüències didàctiques, projectes i tallers. Recursos per a l'ensenyament de la llengua i la literatura: els llibres de text i altres materials didàctics, les revistes especialitzades, etc.
4. El text en l'enfocament comunicatiu de l'ensenyament de la llengua. El text com a unitat de comunicació. Les propietats del text: adequació, cohesió i coherència. La diversitat textual: tipologies textuales. Característiques de l'ús oral i l'ús escrit de la llengua.

Les habilitats lingüístiques

1. Les habilitats perceptives: la comprensió oral i la comprensió lectora: programació, metodologia i recursos. El procés lector i les habilitats implicades en la lectura. El text literari.
2. Les habilitats productives: l'expressió oral i la composició escrita: programació, metodologia i recursos. El procés de composició escrita i les habilitats implicades en l'escriptura.
3. La integració del treball sistemàtic (gramàtica, lèxic, fonètica i ortografia) en el treball de lectura i de l'escriptura.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es basarà, d'una banda, en un treball de recerca (25%), i de l'altra, en la valoració de les activitats pràctiques realitzades al llarg del curs (25%) i de dues proves parcials (50%), les quals poden ser recuperades en un examen final.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Cassany, D. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1993.
Cassany, D. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1998.
Castellà, J.M. *De la frase al text*. Barcelona: Empúries, 1992.
Colomer, T; Camps, A. *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona: Ed. 62, 1991.
Cuenca, M.J. *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*. València: Tàndem, 1992.
Disseny curricular. Ensenyament Primari. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1990.
Payrató, L. *Català col·loquial*. València: Universitat de València, 1996.
Solé, I. *Estratègies de lectura*. Barcelona: Graó, 1992.
Tusón, J. *L'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1996.
Tió, J. *L'ensenyament del català a no-catalanoparlants*. Vic: Eumo Editorial, 1981.
Vila, I. (coord.). *Bilingüisme i educació*. Barcelona: Eduoc/Proa, 1998.

Revistes

- Articles de Didàctica de la llengua i la literatura*
Cavall Fort
Escola Catalana
Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Bibiloni, G. *Llengua estàndard i variació lingüística*. València: 3 i 4, 1997.
Boix, E.; Vila, F. X. *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona: Ariel, 1998.
López del Castillo, L. *Llengua estàndard i nivells de llenguatge*. Barcelona: Laia, 1976.
Payrató, L. *La interferència lingüística. Comentari i exemples català-castellà*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985.
Bassols, M.; Torrent, A. *Models textuals*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
Camps, A. *L'ensenyament de la composició escrita*. Barcelona: Barcanova, 1994.
Cassany, D. *Construir l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 2000.
Cassany, D. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1993.
Cassany, D. *Reparar l'escriptura*. Barcelona: Graó, 1993.
Díaz, E. i altres. *Llegir, comprendre i aprendre*. Vic: Eumo Editorial, 1999.
López del Castillo, Ll. *Llenguatge*. Barcelona: Casals, 1977.
Badia, D.; Vilà, M. *Jocs d'expressió oral i escrita*. Vic: Eumo Editorial, 1984.
Rodari, G. *Gramàtica de la fantasia*. Barcelona: Columna, 1996.

Revistes

- Guix*
In-fàn-ci-a

Webgrafia

- Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura*. <http://cultura.gencat.net/>
Institut d'Estudis Catalans. <http://www.iecat.net/default.htm>
TERMCAT. Centre de Terminologia. <http://www.termcat.net/>
Consorti per la normalització lingüística. <http://www.cpnl.org/index.htm>
Real Academia Española. <http://www.rae.es>.

Educació Artística i la seva Didàctica

Expressions Artístiques: Musical, Plàstica i Audiovisual

PROFESSORAT: Arnau VERNIS i LLAMBIAS
Josep VERNIS i BURÉS
Miquel PÉREZ i MAS
Lluís SOLÉ i SALA

Anual. 13,5 crèdits

OBJECTIUS:

- Donar a conèixer les tècniques, els codis i els procediments que permetin a l'estudiant dur a terme una educació a l'aula a través de les expressions musicals, plàstiques i audiovisuals.
- Formar els estudiants per tal que rebin, processin i utilitzin correctament els missatges artístics perquè siguin assumits i duts a la pràctica amb llibertat, d'una manera intel·ligent i crítica.

CONTINGUTS:

Bloc 1 - MÚSICA:

1. Coneixements per a la pràctica dels elements bàsics del llenguatge musical. Implicacions didàctiques.
Repertori:
 - 1.1 Signes generals i llur significat.
 - 1.2 Aspectes rítmics.
 - 1.3 Aspectes mètrics.
 - 1.4 Aspectes melòdics.
 - 1.5 Coneixement a través del cant en comú d'un repertori de cançons, tradicionals catalanes i d'altres, prou significatiu des del punt de vista cultural i també tenint present la futura professió dels estudiants. Comentari i situació puntual de cada cançó. Educació de la veu: principis bàsics.
2. Música, cultura i societat:
 - 2.1 Presència de la música en la societat.
 - 2.1.1 Nocions de caire teòric:
Quina presència té la música en el nostre entorn. Quina funcionalitat se li atribueix. Quin tractament se li dona. Quina importància se li reconeix en la vida sobretot cultural de la nostra societat. Quina missió de li confia, individualment i socialment, segons els pobles i les cultures.
 - 2.1.2 Pràctica:
 - a) Aportar experiències observades directament, viscudes, referenciades, sobre qualsevol manifestació de caràcter musical en la societat actual.
 - b) Posada en comú: presentació, ordenació i aclariments sobre el material aportat.
3. Música: Projecció didacticopedagògica:
 - 3.1 Repàs esquemàtic dels valors pedagògics i didàctics de la música:
 - 3.1.1 Nocions de caire teòric:
 - 1) Facultats psíquiques i físiques principals de la persona que la música sol activar coordinadament des del moment de la seva creació fins a la seva darrera manifestació. Reflexió particular sobre la contribució de la música en el desenvolupament harmònic de totes les facultats en l'educand.
 - a) Àrea psíquica: creació; conceptes; lògica; sensacions; emocions.
 - b) Àrea corporal: els sentits; la veu; el silenci i el so físics; la motricitat i l'eurítmia; el domini i la llibertat corporals.
 - c) Àrea social: l'expressivitat; la convivència; la comunicació; la compenetració; la comprensió; la participació; la cooperació.

- 2) Repàs general i puntual de detalls significatius de la incidència de les cançons en l'educació global de la persona i la comunitat.
- 3) Pràctica: Anàlisi de cançons que tenen com a centre d'interès la infantesa, sota el punt de vista dels seus valors pedagògics i didàctics.

Bloc 2 - PLÀSTICA:

1. Estructuració de la plàstica com a llenguatge:
 - 1.1 Elements bàsics: l'espai i el pla.
 - 1.2 L'espai com un tot i el pla com un límit de l'espai.
 - 1.3 Límits d'espai.
 - 1.4 Plans horitzontal, inclinat i vertical.
2. El punt:
 - 2.1 El punt com a element gràfic mínim.
 - 2.2 El punt en l'espai.
 - 2.3 El punt sobre el pla.
 - 2.4 Capacitat expressiva del punt.
 - 2.5 Experimentació del punt sobre diferents suports, amb materials diversos i utilització de diferents eines de treball.
3. La línia:
 - 3.1 Estudi de la línia com a dinàmica del punt.
 - 3.2 La línia en l'espai.
 - 3.3 La línia sobre el pla.
 - 3.4 Capacitat expressiva de la línia: en ella mateixa o en funció del que representa.
 - 3.5 Divisió dels límits de l'espai.
 - 3.6 Línies tancades.
 - 3.7 Lectura de formes (contorn, entorn).
4. El color:
 - 4.1 Descomposició de la llum: prisma òptic.
 - 4.2 Color matèria (pigmentació).
 - 4.3 Colors primaris.
 - 4.4 Gammes cromàtiques.
 - 4.5 Comportament dels colors.
 - 4.6 Exercicis de gradació del color (valors).
 - 4.7 Colors càlids i colors freds.
 - 4.8 Exercicis d'aplicació del color: gammes, valors i transparències.
5. Composició:
 - 5.1 Entendre la composició com a ordenació subjectiva d'elements gràfics: punts-línies-formes-espais.
 - 5.2 Simetries o asimetries.
 - 5.3 Estructures de la composició: composicions geomètriques, orgàniques i mixtes.
 - 5.4 Composició de línies que divideixen el límit de l'espai.
 - 5.5 Composició de formes tancades
6. La matèria:
 - 6.1 Possibilitats expressives de la matèria.
 - 6.2 Textures.
 - 6.3 Texturació de la matèria per a la seva manipulació.
 - 6.4 Composició de textures.
7. El volum:
 - 7.1 Volums en l'espai.

- 7.2 Incidència de la llum.
- 7.3 El buit com a volum interior.
- 8. Proporcions:
 - 8.1 Dimensió.
 - 8.2 Relació en les dimensions.
 - 8.3 Mòdul.
 - 8.4 Modulació de l'espai, modulació del pla.
 - 8.5 La figura humana.
- 9. Perspectiva:
 - 9.1 Concepte de distància en profunditat.
 - 9.2 Exercicis de perspectiva per proporció, situació a diferents plans.
 - 9.3 Exercicis de perspectiva en base a les línies de fuga.
 - 9.4 Exercicis de perspectiva per mitjà del color (sensació de profunditat).

Bloc 3 - AUDIOVISUAL:

- 1. Introducció:
 - 1.1 Concepte d'imatge i comunicació.
 - 1.2 Realitat i representació.
 - 1.3 Tecnologia preindustrial de la imatge.
- 2. Tecnologia dels mitjans audiovisuals:
 - 2.1 La imatge fotogràfica.
 - 2.2 La representació del moviment: el cinema.
 - 2.3 La instantaneïtat teledifusiva.
 - 2.4 L'enregistrament electrònic: el vídeo.
 - 2.5 La imatge numèrica.
- 3. El llenguatge audiovisual:
 - 3.1 El llenguatge cinematogràfic.
 - 3.2 La narració audiovisual.
 - 3.3 El "dialecte" televisiu.
 - 3.4 L'escriptura audiovisual: el guió.
- 4. Estructura de la producció audiovisual:
 - 4.1 La producció cinematogràfica i videogràfica.
 - 4.2 La producció televisiva.
- 5. Lectura de la imatge:
 - 5.1 Anàlisi de la imatge fixa.
 - 5.2 Propostes metodològiques per a l'anàlisi del film
 - 5.3 Propostes metodològiques per a l'anàlisi de la imatge publicitària.
- 6. Explotació i didàctica dels recursos audiovisuals:
 - 6.1 El potencial educatiu de la fotografia.
 - 6.2 Didàctica de la imatge en moviment.
 - 6.3 El vídeo a l'escola: eina d'aprenentatge i socialització.
 - 6.4 El vídeo didàctic: característiques.

AVALUACIÓ:

Contínua a través de l'assistència activa i interessada i de la demostració dels coneixements especificats. A més, s'hauran de realitzar exercicis específics per a cada un dels blocs que figuren en el programa. La nota final serà la mitjana de totes les notes obtingudes a partir de l'aprovació dels exercicis de cada bloc.

L'avaluació del Bloc 1 constarà d'una prova escrita sobre la música en la societat i la cultura, i una prova so-

bre la pràctica musical. El Bloc 2 s'avaluarà a partir de la presentació de les propostes i dels exercicis gràfics corresponents. El Bloc 3 s'avaluarà a partir de dos treballs.

BIBLIOGRAFIA:

Bloc 1. Música:

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Blacking, J., *Fins a quin punt l'home és músic?* Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Busqué, M., *Violet Sant Pere i Violet Sant Pau*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1981.
- Busqué, M.; Pujol, A., *Ximic*. Berga: Amalgama, 1996.
- De Candé, R., *Diccionari de la Música*. Barcelona: Ed. 62, 1967.
- Maideu, J., *Assaig. Cançons i exercicis*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Maideu, J., *Llibre de cançons. Crestomatia de cançons tradicionals catalanes*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Willems, E., *El valor humano de la educación musical*. Barcelona-Buenos Aires: Paidós, 1981.

Bloc 2. Plàstica:

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Argan, G.C., *El arte moderno*. Madrid: Akal, 1991.
- Dondis, D.A., *La sintaxis de la imagen*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Fabris, G., *Color (proyecto y estética en las artes gráficas)*. Madrid: Ediciones Don Bosco, 1979.
- Maltese, C., *Las técnicas artísticas*. Madrid: Cátedra, 1980.
- Munari, B., *Diseño y comunicación visual*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Panosofsky, E., *Estudios sobre iconología*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- Pedrola, A., *Materials-procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Rudolf, A., *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- Arheim, R., *El pensamiento visual*. Madrid: Alianza Editorial
- Baladan M.; Juanola, R., *L'educació visual a l'escola*. Barcelona: Ed 62, 1984.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Cirlot, Juan Eduardo *El espíritu Abstracto*, Barcelona: Labor.
- Gardner, H. *Arte mente y cerebro*, Barcelona: Paidós
- Gombrich, Huchberg, Blas *Arte percepción y realidad*, Barcelona: Paidós
- Coll, Cèsar *Marc curricular per a l'ensenyament obligatori*. Generalitat Catalunya, Departament d'Ensenyament. Barcelona, 1986.
- Hargreaves. D.J. *Infancia y educación artística*, Madrid: Morata
- Blanch, Xavier *Cinc centims sobre la reforma educativa*. Barcelona: Proa.
- Soler Fierrez, Eduardo *El despertar de los sentidos*. Madrid: Escuela Española, 1986.
- Vigotsky. L.S. *La imaginación y el arte en la infancia*. Madrid: Akal.

Bloc 3. Audiovisual:

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Aparici, R.; Garcia, A.; Valdívia, M. *La imagen*. Madrid: UNED, 1992.
- Aparici, R. *La revolución de los medios audiovisuales. Educación y nuevas tecnologías*. Madrid: Ediciones de la Torre, 1996.
- Bartolomé, D.; Sevillano, M.L. *Medios de comunicación en la enseñanza*. Madrid: UNED, 1999.
- Beltrán de Tena, R.; Roda, F. *Información y comunicación. Los medios y su aplicación didáctica*. Barcelona: Gustavo Gili, 1988.
- Ferrés, J. *Televisión y educación*. Barcelona: Paidós, 1996.

- Ferrés, J. *Educación en la cultura del espectáculo*. Barcelona: Paidós, 2000.
- Roda, F., Beltrán, R. *Información y comunicación, los medios y su aplicación didáctica*. Barcelona: Gustavo Gili, 1998.
- Romaguera, J., et al. *El cine en la escuela*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Sevillano, M.L. (coord.) *Nuevas tecnologías, medios de comunicación y educación*. Madrid: CCS, 1998.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Aparici, R.; García Matilla, A. *Lectura de imágenes*. Madrid: Ediciones de la Torre, 1989.
- Bettetini, G. *Las nuevas tecnologías de la información y la comunicación*. Barcelona: Paidós, 1995.
- Cabero, J. *Tecnología Educativa*. Madrid: Ed. Síntesis, 1999.
- Ferrés, J.; Batolomé, A.R. *El vídeo, enseñar vídeo, enseñar con el vídeo*. Barcelona: Gustavo Gili, 1991.
- Fontcuberta, J. *Fotografía: conceptos y procedimientos*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Gubern, R. *La mirada opulenta. Exploración de la iconosfera contemporánea*, 2ª ed. Barcelona: Gustavo Gili, 1992.
- Martínez Abadía, J. *Introducción a la tecnología audiovisual. Televisión, vídeo, radio*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1992.
- Ortega, J.A. *Comunicación visual y tecnología educativa. Perspectivas curriculares y organizativas de las nuevas tecnologías aplicadas a la educación*. Granada: Grupo Editorial Universitario, 1997.
- Pérez, M. *Diccionario de los medios audiovisuales*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Soler, L. *La televisión, una metodología para su aprendizaje*. Barcelona: Gustavo Gili, 1988.

Noves Tecnologies aplicades a l'educació

PROFESSORAT: Marta MARIMON i MARTÍ
Isabel SELLAS i AYATS

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

1. Prendre consciència de l'impacte social de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació en la societat actual i especialment en l'àmbit educatiu.
2. Familiaritzar-se amb els equipaments informàtics i adquirir destreses en la utilització dels diversos tipus de programes informàtics (processament de textos, full de càlcul, presentacions multimèdia).
3. Conèixer els recursos telemàtics i les seves aportacions a la cerca d'informació i a la comunicació.
4. Conèixer les principals propostes educatives institucionals a Catalunya per a la integració de la tecnologia de la informació i de la comunicació a l'escola i analitzar-ne els diversos àmbits d'utilització.
5. Potenciar la capacitat dels estudiants d'integrar curricularment la tecnologia de la informació i de la comunicació a partir de la seva consideració com a eix transversal.
6. Dissenyar activitats d'aprenentatge en les quals s'utilitzin les noves tecnologies.
7. Potenciar la innovació educativa i professional.

CONTINGUTS:

1. Les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació a la societat:
 - 1.1 Impacte de les TIC a la societat actual.
 - 1.2 Nocions bàsiques: maquinari i programari.
 - 1.3 Principals eines per a l'alfabetització informàtica:
 - 1.3.1 El processador de textos.
 - 1.3.2 El full de càlcul.
 - 1.3.3 Les presentacions multimèdia.
 - 1.3.4 La telemàtica.
2. La Tecnologia de la Informació a l'educació:
 - 2.1 Propostes educatives institucionals a Catalunya per a la integració de la TI a l'escola.
 - 2.1.1 Marc normatiu i repercussions curriculars.
 - 2.1.2 Projectes desenvolupats.
 - 2.2 La TI al centre: àmbits d'utilització.
 - 2.2.1 Com a recurs administratiu.
 - 2.2.2 Dins del procés d'ensenyament i aprenentatge:
 - a) Com a objecte d'estudi.
 - b) Com a recurs per a l'aprenentatge:
 - c) Repercussions en els projectes de centre.
 - 2.3 La TI a l'aula:
 - 2.3.1 Característiques principals dels entorns d'aprenentatge amb ordinador.
 - 2.3.2 Possibilitats educatives dels programes informàtics a les diferents àrees curriculars.
 - 2.3.3 L'ordinador al servei de l'educació especial.
 - 2.3.4 Creació d'un entorn d'aprenentatge amb ordinador.
 - 2.4 La formació del professorat en la TI: formació inicial i permanent.

METODOLOGIA:

El professorat introduirà cada bloc de contingut de l'assignatura. Posteriorment, es treballarà individualment o en parelles a partir d'un dossier d'apunts i es realitzaran una sèrie d'exercicis. Els dubtes que sorgeixin s'aniran resolent en petit grup. El treball a l'aula es basarà sobretot en l'activitat de l'alumnat. El paper del professorat serà bàsicament d'orientació i de suport a aquesta activitat.

AVALUACIÓ:

Per avaluar l'assignatura es tindrà en compte l'assistència a classe i el treball continuat de l'estudiant al llarg de tot el quadrimestre. Per això s'hauran de superar amb èxit les valoracions següents:

- En primer lloc, es valoraran les activitats fetes a classe de cadascun dels blocs de continguts treballats sobre eines informàtiques amb les ponderacions següents: Word (5%), Internet (5%), Excel (5%), Power Point (5%), Clic (5%).
- En segon lloc, es valorarà la participació activa de l'estudiant en un debat virtual en el qual es reflexionarà sobre el paper de les TIC a la societat. Aquesta participació tindrà un pes del 10% sobre la qualificació final.
- En tercer lloc, es realitzarà un paquet d'activitats amb el programa Clic, que tindrà un pes del 25% sobre la qualificació final.
- Per últim, s'haurà de realitzar un treball de cerca d'informació a Internet sobre un tema relacionat amb l'educació i exposar-lo posant en pràctica les eines informàtiques treballades des de l'assignatura. Aquest treball tindrà un pes del 40% sobre la qualificació final i serà de caràcter individual i obligatori.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Bartolomé, A. *Tecnología educativa*. Madrid: Síntesis, 1999.
- Castells, M. *La era de la información. Economía, sociedad y cultura*. Vol. 1,2,3. Madrid: Alianza, 1997.
- Gallego, D., Alonso, C., Cantón, I. *Integración curricular de los recursos tecnológicos*. Barcelona: Oikos-Tau, 1996.
- Gros, B. *El Ordenador invisible. Hacia la apropiación del ordenador en la enseñanza*. Barcelona: Gedisa EDIUOC, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 2000.
- San José, C. *Tecnologías de la información en la educación*. Madrid: Anaya Multimedia, 1998.
- Sancho, J.M. (coord.) *Para una tecnología educativa*. Barcelona: Horsori, 1994.
- Wolton, D. *Internet, ¿y después? Una teoría crítica de los nuevos medios de comunicación*. Barcelona: Gedisa, 2000.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Bartolomé, A. «Los ordenadores en la enseñanza están cambiando». *Aula de Innovación Educativa*, 1995, núm. 40-41, p. 5-9.
- Bornas, X. et al. «Noves tecnologies i atenció a la diversitat». *Suports*, 1998, vol. 2, núm. 2, p. 4-12.
- Dalmau, S. «L'ús dels mitjans informàtics a l'escola primària». *Barcelona Educació*, 1998, núm. 7, p. 28-31.
- Grané, M. «¿Informática infantil? ¿Por qué un ordenador en infantil?» *Aula de Innovación Educativa*, 1998, núm. 67, p. 9-12.
- Monogràfic: «L'escola i la societat de la informació». *Barcelona Educació*, 1998, núm. 7, p.19-38.
- Moral, J.M.; et al. «Sistemas Multimedia en la Enseñanza». *Aula de Innovación Educativa*, 1995, núm. 40-41, p. 19-23.
- Moreno, M. «Manuel Castells. Retos educativos en la era de la información». *Cuadernos de Pedagogía*, 1998, núm. 271, p. 81-85.
- Quintana, J. «La dulce tecnología». *Novática*, 1995, núm. 117, p. 3-5.
- Quintana, J. «Multimèdia: què i per a què». *Guix*, 1997, núm. 233, p. 5-8.

WEBS RECOMANADES:

Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (XTEC): <http://www.xtec.es>

Ministerio de Educación y Ciencia. Tecnologías de la Información y la Comunicación educativas.
<http://wwwn.mec.es/educa/tice/index.html>

Ajuntament de Barcelona. L'educació a la ciutat de Barcelona: <http://www.bcn.es/educacio/>

Unesco: <http://www.unesco.org>

Pangea, Internet solidario: <http://www.pangea.org>

Revista Mitjans: <http://mitjans.pangea.org/>

Intercambiar información y experiencias en educación especial:

<http://guindo.pntic.mec.es/~gherrero/nee.htm>

Nueva Alejandría. El portal de los educadores: <http://www.nalejandria.com/>

Enciclopedia virtual de Tecnología Educativa: <http://dewey.uab.es/pmarques/evte.htm>

EDUTEK (Revista electrónica de Tecnología Educativa): <http://www.uib.es/depart/gte/revelec.html>

Revista Quaderns Digitals: <http://www.quadernsdigitals.net/>

Matemàtica i la seva didàctica

PROFESSOR: Pau CASAÑAS i XURIACH

Quadrimestral. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

1. Aconseguir de l'estudiant un coneixement del disseny curricular de Matemàtiques d'Educació Infantil i de Primària i, al mateix temps, un domini dels continguts bàsics que la integren.
2. Aprofundir en el significat actual de l'educació matemàtica i en alguna línia d'innovació en aquest sentit.
3. Contemplar les nocions bàsiques de didàctica de les Matemàtiques en relació amb la pròpia especialitat.

CONTINGUTS :

1.- L'educació matemàtica

- 1.1. Aspectes definitoris de l'aprenentatge de les Matemàtiques.
- 1.2. El seu paper en l'educació dels nens i nenes de 2 a 12 anys.
- 1.3. Estructura i característiques del disseny curricular a Educació Infantil i Primària.
- 1.4. Criteris metodològics generals i criteris segons les edats.
- 1.5. La Matemàtica i l'atenció a la diversitat.

2.- La Lògica a l'escola

- 2.1. Diferents tipus d'activitats, amb material i amb simbologia escrita. Exercicis directes i inversos.
- 2.2. Les relacions. Tipus de relacions i treball segons edats.
- 2.3. Les agrupacions. Jocs «del sí i del no» amb una i amb dues qualitats.
- 2.4. Les transformacions o canvis de qualitats.
- 2.5. Paral·lelisme entre els exercicis de lògica amb qualitats i altres de similars amb quantitats.

3.- Nombres i operacions

- 3.1. Gènesi del concepte de nombre en els nens.
- 3.2. Relacions entre nombres.
- 3.3. Tres aspectes en la didàctica de les operacions: lògic, funcional i tècnic. Iniciació a les operacions de suma i de resta.
- 3.4. La base decimal de numeració. Lectura i escriptura de números. Valor posicional de les xifres.
- 3.5. Material manipulable, càlcul mental i ús de la calculadora.
- 3.6. Ampliació del camp de coneixement dels nombres. Procés a seguir per part dels alumnes.
- 3.7. Operacions de multiplicar i dividir. Introducció dels nombres fraccionaris.
- 3.8. Nombres decimals. La seva naturalesa. Operacions amb decimals.
- 3.9. Quadrats, cubs i noció d'arrel quadrada. Potències en general.
- 3.10. Múltiples i divisors.

4.- Problemes

- 4.1. Què entenem per situacions problemàtiques.
- 4.2. Tipologies de problemes.
- 4.3. Continguts procedimentals que es treballen en els problemes
- 4.4. Trets comuns entre jocs i problemes.

5.- Geometria

- 5.1. El paper de la Geometria en el coneixement de l'espai. Aspectes que es treballen.
- 5.2. Procés dels nens i nenes en l'aprenentatge de la Geometria, segons edats.
- 5.3. Diferents tipus de propietats geomètriques: topològiques, projectives i mètriques
- 5.4. Relacions de posició per criteris topològics, de direcció i de coordenades.

- 5.5. Estudi i classificacions de figures i cossos geomètrics.
- 5.6. Iniciació a les transformacions geomètriques i la seva aplicació a l'estudi de figures i cossos.
- 6.-Magnitud i Mesura
 - 6.1. Diferents etapes en l'aprenentatge de les mesures.
 - 6.2. La mesura com a pràctica. Noció d'unitat. Diferents unitats emprades.
 - 6.3. Ús dels instruments de mesura.
 - 6.4. Diferents magnituds de les quals es treballa la mesura a l'escola.
- 7.- Estadística i Probabilitat.
 - 7.1. Diferents passos en la pràctica de l'estadística a l'escola: recollida de dades; anàlisi i interpretació de les dades; representació per gràfics (diversos tipus).
 - 7.2. Introducció dels paràmetres estadístics elementals.
 - 7.3. Alguns experiments aleatoris. Noció d'atzar.

METODOLOGIA:

La matèria s'agrupa en diversos blocs temàtics que es contemplaran seqüencialment durant el quadrimestre corresponent. Cada bloc es treballarà en tres fases:

- Aprofundiment teòric de la matèria.
- Anàlisi de procediments, conceptes i actituds que cal treballar a l'escola amb els nens i nenes, així com dels objectius a aconseguir.
- Orientacions didàctiques per als futurs mestres.

Es combinaran les exposicions del professor, amb la preparació d'activitats d'aula per part dels estudiants, la posada en comú de recerques i programacions elaborades individualment o en petits grups, i altres activitats pràctiques que el professor pugui organitzar.

AVALUACIÓ:

1. Es farà una prova parcial que servirà per a alliberar matèria i per configurar la nota final, i una prova final.
2. Es farà un treball que comptarà per a la qualificació final.
3. El treball serà majoritàriament realitzat a la classe i en horari de classe.
4. L'assistència a classe comptarà també en l'avaluació final.
5. La participació a alguna activitat didàctica que pugui sorgir durant el curs també comptarà en l'avaluació.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Alsina, A. (2004): *Desarrollo de competencias matemáticas con recursos lúdico-manipulativos*. Madrid: Narcea.
- Alsina, C. i altres. *Ensenyar matemàtiques*. Barcelona: Graó, 1995
- Canals, M.A. *Per una didàctica de la matemàtica a l'escola. I. Parvulari*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Castelnuovo, E. *La geometria*. Barcelona: Ketres, 1981.
- Giménez, J. i Gironde, L. *El càlcul a l'escola*. Barcelona: Graó, 1990.
- Gorgorió, N. *Matemáticas y educación. Retos y cambios desde una perspectiva internacional*. Barcelona: Graó, 2000.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

Llibres

- Autors diversos. *Actes I Jornades de Didàctica de les Matemàtiques de la Universitat de Vic*. Vic: Facultat d'Educació, 2000.
- Bolt, B. *Actividades matemáticas*. Barcelona: Labor, 1988.
- Canals, M.A. *El càlcul mental i la calculadora*. Vic: Eumo Editorial, 1986.

- Canals, M.A. *Viure les matemàtiques de 3 a 6 anys*. Barcelona: Rosa Sensat, 2000.
- Cascallana, M.T. *Iniciación a la matemática. Materiales y recursos*. Madrid: Santillana, 1988.
- Codina, R.; Enfedaque, J.; Mumbrú, P. i Segarra, L. *Fer matemàtiques*. Vic: Eumo Editorial /Publicacions de la UB / Publicacions de la UAB, 1992.
- Dienes, Z.P. *La lógica y los juegos lógicos*. Barcelona: Teide, 1972
- Esteve, E. *et al. Más de 7 materials per a l'aprenentatge de la matemàtica*. Barcelona: Rosa Sensat, 1988.
- Fisher, R. i Vince, A. *Investigando las matemáticas*. Madrid: Akal, 1990.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. *Currículum. Educació Primària*. Barcelona: Servei de Difusió i Edicions, 1990.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. *Currículum. Educació Infantil*. Barcelona: Servei de Difusió i Edicions, 1992.
- Piaget J. i Szeminska. *Génesis del número en el niño*. Buenos Aires: Guadalupe, 1982

Revistes

- *Biaix*, revista de la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya, 1992.
- *L'Escaire*: revista de didàctica de les Matemàtiques. Barcelona: Departament de Matemàtiques i Estadística de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de Barcelona, 1979.
- *Suma*: revista sobre la enseñanza y aprendizaje de las matemáticas. Granada: Federación Española de Sociedades de Profesores de Matemáticas, 1988.
- *Uno*: revista de didáctica de las matemáticas. Barcelona: Graó Educación, 1994.

WEBS RECOMANADES:

- <http://www.educ.ar/>
- <http://www.mathsnet.net/dynamic/cindy/index.html>
- <http://www.standars.nctm.org/>
- <http://www.pisa.oecd.org/>
- <http://platea.pntic.mec.es/~aperez4/index.html>

Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural

PROFESSORAT: Jordi MARTÍ i FEIXAS
Jacint TORRENTS i BUXÓ

Quadrimestral. 6 crèdits.

OBJECTIUS:

Consolidar els coneixements fonamentals necessaris per a l'ensenyament de les ciències naturals i les ciències socials a les etapes d'infantil i primària i adquirir una primera visió de com treballar a l'aula les àrees relacionades amb el coneixement del medi.

CONTINGUTS:

BLOC I

1. El coneixement del medi.
 - 1.1. El medi com a sistema.
 - 1.2. Les ciències naturals i les ciències socials en l'estudi del medi.
 - 1.3. El coneixement del medi a l'escola.

BLOC II

1. El coneixement del medi natural.
 - 1.1. Els éssers vius i els processos biològics.
 - 1.1.1. Les característiques dels éssers vius.
 - 1.1.2. Les funcions vitals en els animals i les plantes.
 - 1.1.3. Les relacions dels organismes amb el medi.
 - 1.2. La matèria, els materials i les seves propietats.
 - 1.2.1. Els estats de la matèria i els canvis d'estat.
 - 1.2.2. Les propietats i el comportament dels materials.
 - 1.3. El funcionament dels sistemes físics.
 - 1.3.1. Les forces i el moviment.
 - 1.3.2. L'energia. Les seves manifestacions i els seus efectes sobre els sistemes físics.
 - 1.4. La Terra a l'Univers.
 - 1.4.1. Origen i composició de l'Univers.
 - 1.4.2. El Sistema Solar.
 - 1.4.3. La Terra com a planeta.
2. El coneixement del medi social i cultural
 - 2.1 L'espai i temps.
 - 2.1.1 La construcció social de l'espai i el temps.
 - 2.1.2 Unitats de mesura del temps
 - 2.1.3 El temps històric i social.
 - 2.1.4 La percepció de l'espai.
 - 2.1.5 La representació cartogràfica.
 - 2.2 Societat i Cultura.
 - 2.2.1 Evolució humana i tecnologia.
 - 2.2.2 La població.
 - 2.2.3 Les activitats humanes.
 - 2.2.4 L'organització política.

METODOLOGIA:

L'assignatura es treballarà d'una forma activa i participativa de manera que la implicació i el treball de l'estudiant adquireixen una importància fonamental.

L'assignatura serà impartida per dos professors, un especialista en ciències socials i l'altre especialista en ciències naturals.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà a partir d'una prova escrita el treball dirigit i individual de cada alumne. Es valorarà la participació a les activitats de classe i l'assistència a altres activitats proposades al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Benejam, P.; Pagès, J. (coord.) *Enseñar y aprender ciencias sociales, geografía e historia en la educación secundaria*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 1998.
- Banet, E. *Los procesos de nutrición humana*. Madrid: Síntesis, 2001.
- Calaf, R. *Didáctica de las ciencias sociales didáctica de la historia*. Vilassar: Oikos-tau, 1994.
- Calaf, R. i altres *Aprender a enseñar geografía*. Vilassar: Oikos-tau, 1997.
- Harlen, W. *Enseñanza y aprendizaje de las ciencias*. Madrid: Morata, 1998.
- Hernández, F.X. *Història de Catalunya. Història i memòria*. Barcelona: Pòrtic, 1998.
- Lahera, J.; Forteza, A. *Ciencias físicas en primaria y secundaria*. Madrid: CCS, 2003.
- Pedrinaci, E. *Los procesos geológicos internos*. Madrid: Síntesis, 2001.
- Prieto, T. i altres *La materia y los materiales*. Madrid: Síntesis Educación, 2000.
- Pujol, R.M^a. *Didáctica de las ciencias en la educación primaria*. Madrid: Síntesis, 2003.
- Tilló, T. *Didáctica de les ciències naturals: Biologia*. Barcelona: Edicions de la UB, 1999.
- Trepas, C.A.; Comes, P. *El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Graó, 1998.
- Varela, M.P. *Electricidad y magnetismo*. Madrid: Síntesis, 2000.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- Coneixement del medi natural. Actualització científica*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Coneixement del medi natural. Propostes didàctiques*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Langaney, A. i altres. *La història més bella de l'home*. Barcelona: Ed 62, 1999.
- Morin, E. *Els 7 coneixements bàsics per a l'educació del futur*. Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya, 2000.
- Morin, E. *Tenir el cap clar*. Barcelona: La Campana, 2001.
- Reeves, H. i altres. *La història més bella del món*. Barcelona: Edicions 62, 1997.
- Bolós, M. de (dir.) *Manual de ciencia del paisaje*. Barcelona: Masson, 1992.
- Carreras, C. *Geografía humana*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 1998.
- Cavalli-Sforza, L.G. *Qui som. Història de la diversitat humana*. Barcelona: ICEM. 1994.
- García Ruiz, A.L. (coord) *Didáctica de las ciencias sociales en la educación primaria*. Sevilla: Algaida Editores, 1993.
- Lacoste, Y.; Ghirardi, R. *Geografía general física y humana*. Vilassar: Oikos-tau, 1983.
- Panareda, J.M. *Resum de geografia física de Catalunya*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Panareda, J.M. *Resum de geografia humana de Catalunya*. Vic: Eumo Editorial, 1997.
- Símposium de didáctica de las ciencias sociales*. 10è. Logroño: Universidad de la Rioja, 1999.
- Trepas, C.A. *Procedimientos en historia. Un punto de vista didáctico*. Barcelona: Graó, 1995.
- Trilló, T. *Didáctica de les ciències naturals. Biologia*. Barcelona: Edicions UB, 1999.

Teories i Institucions Contemporànies de l'Educació

PROFESSORAT: Eulàlia COLLELLDEMONT PUJADAS

Quadrimestral; 6 crèdits.

OBJECTIUS:

A través de l'assignatura Teories i Institucions Contemporànies de l'Educació es pretén formar els estudiants de Mestre en el coneixement dels corrents educatius més rellevants que han sorgit al llarg de l'època contemporània, així com en l'aplicació que han tingut fins als nostres dies a través de les institucions educatives i els seus agents.

CONTINGUTS:

Bloc I: Aproximació a l'educació

1. Concepte d'educació.

- 1.1. Educació, socialització, educabilitat, ensenyament-aprenentatge.
- 1.2. Àmbits educatius.

Bloc II: Les institucions educatives. Apunts d'actualitat

2. Principis educatius.

3. La institució escolar.

- 3.1. Els sistemes educatius.
- 3.2. Els centres educatius.
- 3.3. La comunitat educativa.

Bloc III: Esbós de pedagogia contemporània

4. El mapa dels corrents pedagògics: De l'Emili a Frankenstein.

5. Els inicis de la Modernitat.

5.1. Principis:

La Il·lustració.

5.2. Antecedents:

De la filosofia a la pedagogia: el naturalisme, l'idealisme, el romanticisme i el racionalisme.

De la ciència a la pedagogia: l'empirisme i el positivisme.

5.3. Experiències pedagògiques:

L'aportació de l'educació cívica.

5.4. Les institucions educatives:

Les experiències escolars.

La discussió sobre educació pública - educació privada.

La introducció de noves àrees temàtiques en l'educació formal.

El paidocentrisme.

6. La Modernitat utòpica.

6.1. Principis:

Les societats en transformació

6.2. Antecedents:

La radicalització del moviment polític

L'emergència de les noves ciències de l'educació

6.3. Experiències pedagògiques:

Les pedagogies normatives

Les pedagogies experimentals

Les pedagogies culturalistes

6.4. Les institucions educatives:

Els corrents educatius: escola nova, escola socialista, escola antiautoritària.

La democratització de l'ensenyament i la consolidació dels sistemes educatius.

Els nous continguts de l'educació.

Les noves metodologies d'ensenyament-aprenentatge.

7. La crisi de la modernitat.

7.1. Principis:

De la mundialització a la globalització.

7.2. Antecedents:

L'impacte de les teories econòmiques.

La tecnificació de les pedagogies.

7.3. Experiències pedagògiques:

Pedagogies tecnològiques.

Pedagogies psicològiques.

Pedagogies de les minories.

7.4. Les institucions educatives:

Redefinició de les funcions de les escoles.

“Els quatre pilars de l'educació”

La complexitat com a font i forma educativa.

L'educació fora de l'escola.

Bloc IV: Espais de la nova pedagogia

8. Els reptes del futur.

9. La construcció del coneixement escolar.

L'educació intel·lectual.

L'educació ètica.

L'educació estètica.

L'educació física.

L'educació espiritual.

METODOLOGIA I PLA DE TREBALL:

a) Sessions de treball:

Les sessions constaran d'explicacions per part del professor, lectura i comentari d'articles, textos i altres documents, projecció de vídeos i diapositives, treballs en petits grups, debats col·lectius i exposicions de treballs per part dels estudiants. Segons el desenvolupament de l'assignatura i del curs, hi haurà alguna conferència o altres activitats complementàries. És imprescindible l'assistència a classe per a seguir correctament el desenvolupament del programa de l'assignatura.

b) Treball individual:

Lectura i comentari individual d'un llibre. A l'inici del quadrimestre es presentarà una proposta de llibres de lectura i es donaran orientacions per a la realització del comentari.

c) Comentaris de text i activitats de classe:

Durant el quadrimestre es realitzaran activitats orals i escrites i comentaris de textos i d'altres documents audiovisuals (vídeos, diapositives, pel·lícules, etc.) que seran avaluats de forma individual. Caldrà preparar i realitzar una activitat en grup sobre un apartat del programa que serà avaluada de forma grupal.

d) Prova escrita:

Al final del quadrimestre es realitzarà una prova escrita sobre els continguts de l'assignatura.

e) Horari de tutories i consulta:

És una part important de les activitats de l'assignatura i l'estudiant hauria d'assistir-hi sempre que ho necessiti. Es recomana mantenir almenys una entrevista o consulta per a cada un dels treballs de curs: manca de bibliografia, dubtes sobre el guió o l'estructura del treball...

AVALUACIÓ:

La nota final de l'assignatura serà la ponderació dels següents aspectes:

-Activitats de classe (individuals i en grup)	3
-Treball a partir de la lectura d'un llibre	4
-Prova escrita (final del quadrimestre)	3
Total	10

La suma només es farà quan els tres apartats estiguin superats satisfactòriament. En cas contrari, l'estudiant s'haurà de presentar a la segona convocatòria.

BIBLIOGRAFIA:

Bibliografia bàsica:

- Avanzini, G. *La pedagogía del siglo XX*. Madrid: Narcea, 1987.
- Carreño, M. (ed.) *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Síntesis, 2000.
- Colom, A.J. i altres. *Teorías e instituciones contemporáneas de la educación*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Delors, J. (dir.). *Educación: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: UNESCO, 1996.
- Dewey, J. *Democràcia i escola*. Vic: Eumo Editorial, 1985.
- Freire, P. *L'educació com a pràctica de la llibertat*. Vic: Eumo Editorial, 1987.
- Houssaye, J. (dir.). *Quinze pedagogos: la seva influència, avui*. Barcelona: UOC/Proa, 1995.
- Mallart, J.; Teixidó, M. i Vilanou, C. (ed.) *Repensar la pedagogia, avui*. Barcelona: Societat Catalana de Pedagogia/ Eumo Editorial, 2001.
- Meirieu, Ph. *Frankenstein educador*. Barcelona: Laertes, 1998.
- Puig, J.M. *Teoría de la educación*. Barcelona: PPU, 1986.
- Rousseau, J.J. *Emili o de l'educació*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Trilla, J. (coord.) *El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI*. Barcelona: Graó, 2001.
- VVAA. *Pedagogías del siglo XX*. Barcelona: Cuadernos de Pedagogía, 2000

Bibliografia complementària:

- Borrás, J.M. (dir.). *Historia de la infancia en la España contemporánea (1834-1936)*. Madrid: Min. Trabajo y Asuntos Sociales, 1996.
- Bowen, J. *Historia de la Educación Occidental*. 3 volums. Barcelona: Herder, 1985.
- Capitán Díaz, A. *Historia del pensamiento pedagógico en Europa*. 2 volums. Madrid: Dykinson, 1984/1986.
- Castells, M. *La era de la información*. 3 volums. Madrid: Alianza, 1996.
- Colom, A.J.; Mèlich, J.C. *Después de la modernidad. Nuevas filosofías de la educación*. Barcelona: Paidós, 1995.
- Delgado, B. (dir.). *Historia de la Educación en España y América*. 3 volums. Madrid: SM, 1992/1994.
- Dávila, P. *La honrada medianía. Génesis y formación del magisterio español*. Barcelona: PPU, 1994.
- Delgado, B. *Historia de la infancia*. Barcelona: Ariel, 1998.
- Escolano, A. *La educación en la España contemporánea*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2002.
- Fullat, O. *Filosofía de la educación*. Madrid: Síntesis, 2000.
- Juif, P.; Legrand, L. *Grandes orientaciones de la pedagogía contemporánea*. Madrid: Narcea, 1988.
- Lomas, C. (ed.) *La vida en las aulas*. Barcelona: Paidós, 2002.

- Lozano, C. *La educación en los siglos XIX y XX*. Madrid: Síntesis, 1994.
- Meirieu, Ph. *La escuela, modo de empleo. De los "métodos activos" a la pedagogía diferenciada*. Barcelona: Octaedro, 1997.
- Postman, N. *Fi de l'educació*. Vic: Eumo Editorial, 1999.
- Santolària, F. *Marginación y educación. Historia de la educación social en la España moderna y contemporánea*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Trilla, J. *Ensayos sobre la escuela*. Barcelona: Laertes, 1985.
- Trilla, J. *La educación fuera de la escuela*. Barcelona: Planeta, 1985.
- Trilla, J. *Otras educaciones*. Barcelona: Anthropos, 1993.
- Viñao, A. *Innovación pedagógica y racionalidad científica*. Madrid: Akal, 1990.
- Viñao, A. *Tiempos escolares, tiempos sociales*. Barcelona: Ariel, 1998.

Assignatures obligatòries de segon curs

Llengua, Literatura i la seva Didàctica II

Ampliació de Llengua, Literatura i la seva didàctica

PROFESSORA: Assumpta FARGAS i RIERA

Anual: 9 crèdits

INTRODUCCIÓ:

L'assignatura està orientada a descriure des d'una perspectiva actual les habilitats d'escoltar, parlar, llegir i escriure com a punt de partida per reflexionar sobre el tractament que han de tenir a l'escola en el marc d'un ensenyament comunicatiu de la llengua que integri la sistematització i la reflexió sobre la llengua dins del treball d'ús i comunicació.

OBJECTIUS:

- Proporcionar els elements teòrics bàsics que permetin entendre i prendre consciència de la complexitat i de la importància de les quatre grans habilitats lingüístiques (escoltar, parlar, llegir i escriure).
- Oferir elements de reflexió que permetin actualitzar els coneixements sobre els diferents components de la llengua (fonètica, ortografia, morfologia i sintaxi i lèxic i semàntica).
- Proporcionar criteris i estratègies adequades per fer un plantejament comunicatiu de la llengua a l'Educació Primària que integri el treball sistemàtic i de reflexió sobre la llengua en el d'ús i comunicació, tant oral com escrita.

CONTINGUTS:

1. Les grans habilitats lingüístiques:

- 1.1 Les habilitats perceptives: la comprensió oral i la comprensió escrita. Elements comuns i elements específics dels processos de comprensió oral i de comprensió lectora. La comprensió global i les habilitats lectores específiques.
- 1.2 Les habilitats productives: l'expressió oral i l'expressió escrita. Elements comuns i elements específics dels processos d'expressió oral i de composició escrita. Els coneixements de l'escriptor, el context i el procés pròpiament dit: planificació, textualització i revisió.
- 1.3 El treball de comprensió i d'expressió oral i escrita a l'escola: programació, criteris i recursos per a l'anàlisi i per a l'elaboració d'activitats.
- 1.4 La integració de les quatre grans habilitats comunicatives: escoltar i llegir per escriure i parlar; parlar i escriure per escoltar i llegir. L'animació a la lectura. Projectes, tallers i seqüències didàctiques d'escriptura. L'aprenentatge de la lectoescriptura: mètodes i materials.

2. L'ensenyament-aprenentatge de l'ortografia:

- 2.1 La normativa gràfica: tradició, convenció i racionalitat. El valor social de l'ortografia. Predictibilitat i impredictibilitat en l'ortografia. Norma i regla ortogràfica. La relació de l'ortografia amb els diferents components de la llengua. Coneixements requerits i etapes en l'adquisició de la competència gràfica. Criteris per a l'anàlisi de les produccions dels aprenents.
- 2.2 El lloc de l'ortografia dins l'ensenyament de la llengua. Programació dels continguts d'ortografia: els fets i conceptes, els procediments i les actituds. Estratègies d'apropiació de la normativa gràfica. Criteris per a l'anàlisi i per a l'elaboració d'activitats. El dictat, la còpia, els diccionaris, els jocs de sons i de lletres.

3. L'ensenyament-aprenentatge de la morfologia i de la sintaxi:
 - 3.1. Morfologia nominal i morfologia verbal. Les classes de paraules. Estructura de la paraula: morfema i lexema. Els constituents bàsics de l'oració. Els signes de puntuació.
 - 3.2. Programació dels continguts de morfologia i sintaxi. Criteris i recursos per a l'anàlisi i per a l'elaboració d'activitats de morfologia i sintaxi: els exercicis, els jocs de mots.
4. L'ensenyament-aprenentatge del lèxic i de la semàntica:
 - 4.1. Derivació i composició. Polisèmia i homonímia. Sinònims i antònims. Refranys, locucions i frases fetes. Comparació, metàfora i endevinalles. Els diferents tipus de diccionari.
 - 4.2. Programació dels continguts de lèxic i semàntica. Criteris i recursos per a l'anàlisi i per a l'elaboració d'activitats de lèxic i semàntica: els exercicis, els jocs de mots, el maneig i l'ús del diccionari.

METODOLOGIA:

Els continguts relatius als dos primers apartats del programa es portaran a terme al llarg del primer quadrimestre mitjançant l'exposició dels diferents temes per part del professor a classe i la participació dels estudiants a través de la realització -a classe o a casa- i posterior discussió a classe d'exercicis puntuals i de lectures diverses. Per a cadascun dels dos apartats caldrà també la lectura d'una monografia i d'un dossier d'articles. Així mateix, caldrà la realització d'un treball escrit.

Els continguts relatius als dos altres apartats del programa, i també a alguns punts del primer, es portaran a terme durant el segon quadrimestre per mitjà d'exposicions orals a classe per part dels alumnes, les quals comportaran un treball previ de documentació i preparació assessorat pel professor.

Tant els títols de les lectures, les opcions del treball escrit i els temes de les exposicions com el calendari de cadascuna de les activitats es concretaran a l'inici del curs.

AVALUACIÓ:

Hi haurà dues proves parcials relatives als dos primers apartats del programa. Els altres dos apartats del programa no seran objecte d'una prova específica sempre i quan s'assisteixi a la totalitat de les exposicions. L'examen final, al mes de juny, serà la recuperació de la primera prova, de la segona, de totes dues o bé de les exposicions.

No hi haurà proves específiques de normativa. Qualsevol exercici, treball o prova que presenti mancances de normativa o de redacció no podrà ser avaluat de contingut. La nota final de curs serà la mitjana de les dues proves, del treball escrit, de l'exposició i del conjunt de qualificacions derivades dels exercicis puntuals fets a classe o a casa, així com de la participació i de l'actitud de l'estudiant. Perquè aquesta mitjana es pugui fer, cal que cadascun dels cinc elements tingui, com a mínim, un aprovat.

BIBLIOGRAFIA Bàsica:

- Camps, A. i altres. *L'ensenyament de l'ortografia*. Barcelona: Graó, 1989.
- Cassany, D. i altres. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1993.
- Cassany, D. *Construir l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 2000.
- Codina, F. i Fargas, A. *Proposta de classificació dels errors d'ortografia*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Colomer, T. i Camps, A. *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona: Ed. 62, 1991.
- Disseny curricular. Ensenyament primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament, 1990.
- Solé, I. *Estratègies de lectura*. Barcelona: ICE Universitat de Barcelona/Graó, 1992.
- Tuson, J. *L'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1996.
- López del Castillo, Ll. *Llenguatge*. Barcelona: Casals, 1977.
- Ruaix, J. *Català complet/1. Fonètica i ortografia*. Moià: Ed. de l'autor, 1998.
- Ruaix, J. *Català complet/2. Morfologia i sintaxi*. Moià: Ed. de l'autor, 1998.
- Ruaix, J. *Català complet/3. Lèxic i estilística*. Moià: Ed. de l'autor, 1998.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Assessoria de didàctica del català. *Vocabulari bàsic infantil i d'adults*. Barcelona: Bibliograf, 1975.
- Badia, D. i Vilà, M. *Jocs d'expressió oral i escrita*. Vic: Eumo Editorial, 1984.
- Bassa, R. i altres. *Lexijocs. El lèxic a l'escola*. Palma de Mallorca: Moll, 1992.
- Bassa, R. i altres. *Diccimots. El diccionari a l'escola*. Palma de Mallorca: Moll, 1992.
- Bassols, M. i Torrent, AM. *Models textuals*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Bernal, MC. i Codina, F. *Models d'exercicis per a treballar amb el diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Bigas, M. i altres. *Jocs de llenguatge: jocs de sons i de lletres*. Barcelona: Teide, 1983.
- Bigas, M. i altres. *Jocs de llenguatge: jocs d'expressió*. Barcelona: Teide, 1985.
- Camps, A. *La gramàtica a l'escola bàsica*. Barcelona: Barcanova, 1985.
- Cassany, D. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1987.
- Diez de Ulzurrun, A. (coord.) *L'aprenentatge de la lectoescriptura des d'una perspectiva constructivista*. Barcelona: Graó, 1998.
- Fons, M. *Llegir i escriure per viure*. Barcelona: La Galera, 1999.
- Jolibert, J. *Formar infants productors de textos*. Barcelona: Graó, 1992.
- Teberosky, A. *Apreniendo a escribir*. Barcelona: ICE Universitat de Barcelona /Horsori, 2001.
- Tolchinsky, L. *Aprenizaje del lenguaje escrito*. Barcelona: Anthropos, 1993.

Pràctiques I

PROFESSORS TUTORS: Tot el professorat de la Facultat d'Educació.

COORDINACIÓ: Jordi MARTÍ FEIXAS

Anual. 15 crèdits.

Les pràctiques en el segon any del currículum de Mestre estan concebudes fonamentalment per a aprofundir en el coneixement de la institució del centre escolar, per a analitzar la dinàmica del grup-classe al si de l'aula i per exercitar-se en la confecció de propostes curriculars i didàctiques.

TEMPORALITZACIÓ:

Els estudiants assisteixen a un centre escolar durant un període intensiu, matí i tarda, els mesos de gener i febrer.

ACTIVITATS:

Durant les pràctiques l'estudiant ha d'actuar com a ajudant o col·laborador del mestre/a en la conducció del grup-classe, i s'encarregarà de totes aquelles activitats que, d'acord amb el mestre/a, pugui dur a terme. És important que l'estudiant es responsabilitzi d'alguns aspectes del treball escolar per tal d'introduir-se de manera activa en tot el que suposa fer de mestre. És indispensable, per tant, que l'estudiant tingui una activitat participativa i receptiva als suggeriments dels mestres de cara a l'aprofitament màxim de les pràctiques. També és aconsellable l'assistència a les activitats que l'escola realitza; des de les més habituals per al funcionament del centre (reunions de cicle, claustres...), fins a sortides, festes i activitats extraescolars, sempre que l'escola hi estigui d'acord. És indispensable la puntualitat a l'escola.

A més de l'actuació com a practicant, una altra part fonamental de l'activitat és la memòria de pràctiques que l'estudiant haurà de redactar. És la reflexió escrita, l'aprofundiment formalitzat en un treball del que ha estat la pràctica en una escola. Les orientacions per a les Pràctiques I i per a la redacció de la memòria es lliuraran abans de l'inici del període de Pràctiques durant unes sessions de treball i de tutoria de caràcter obligatori.

La confecció de la memòria haurà de seguir els criteris i normes habituals en la redacció de treballs.

CICLES I ESCOLA ON FER LES PRÀCTIQUES:

Lloc: La Facultat d'Educació disposa d'una xarxa d'escoles col·laboradores. Des de la Coordinació de Pràctiques es distribueixen les escoles seguint el criteri de residència habitual de l'estudiant sempre que sigui possible.

Nivell: Els estudiants d'Educació Primària realitzaran les pràctiques a Primària (de 1r a 6è).

Així mateix els estudiants podran realitzar les Pràctiques en una escola rural amb un pla de treball relacionat amb l'assignatura Seminari d'Escola Rural.

AVALUACIÓ:

Per als estudiants les pràctiques de segon curs comporten:

1. Assistència a l'escola durant el període intensiu establert.
2. Assistència a claustres, reunions de cicles i departaments, sempre i quan l'escola ho vulgui.
3. Entrevistes i intercanvi d'informació amb el professor-tutor.
4. Assistència a les sessions de formació de pràctiques.
5. Presentació de la memòria de pràctiques dins el termini acordat (i del diari de pràctiques si el professor-tutor el demana).

La nota final de la valoració de les pràctiques serà posada pel professor-tutor de la Facultat d'Educació a partir de:

- Informe positiu del mestre-tutor confirmat en l'entrevista i visita a l'escola.
- Intercanvi d'informació i entrevistes amb el propi estudiant.
- Qualitat de la memòria de pràctiques en tots els seus apartats.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Antúñez, S.; Del Carmen, L. M.; Imbernon, F.; Parcerisa, A.; Zabala, A. *Del projecte educatiu a la programació d'aula. El què, el quan i el com dels instruments de la planificació didàctica*. Barcelona: Graó, 1991.
- Boix, R. *Estrategias y recursos didácticos en la escuela rural*. Barcelona: Graó, 1995.
- Coll, C.; et al. *Los contenidos en la reforma. Enseñanzas y aprendizaje de conceptos, procedimientos y actitudes*. Madrid: Aula XXI, 1992.
- Del Carmen, L.M. *La planificación de ciclo i curs*. Barcelona:ICE-Graó, 1993.
- Domínguez, G. Apología del diario escolar. *Cuadernos de Pedagogía*. 256, p. 20-24.
- Franch, J.; Pèlach, J. *Construir un projecte d'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Franch; Darder; Coll; Pèlach; *El grup-classe: Un potencial educatiu fonamental*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Gómez, J.; Navarro, P.; Vázquez, F. "Diari escolar". *Guix*, 187, pp. 59-61.
- González; Latorre; *El mestre investigador*. Barcelona: Graó, 1987.
- Mauri; Valls; Gómez; *Els continguts escolars. El tractament del currículum*. Barcelona: Graó, 1992. Col·lecció MIE.
- Torrents, M. *Aprender a enseñar a aprender*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Zabala, A. *La pràctica educativa. Com ensenyar*. Barcelona: Graó, 1995.

Organització del Centre Educatiu

PROFESSORA: Núria SIMÓ i GIL

Quadrimestral. 4,5 crèdits

INTRODUCCIÓ:

L'assignatura pretén proporcionar els elements bàsics sobre el funcionament dels centres educatius, ja que la tasca dels mestres no es centra únicament i exclusivament en l'àmbit de l'aula, sinó en el centre a nivell global. S'ofereix una visió àmplia de la seva tasca com a elements actius en l'organització i vida del centre, i es prepara l'alumnat per a la seva estada en el centre educatiu durant el període de pràctiques o per valorar-ne el funcionament després d'haver-les realitzat.

OBJECTIUS:

- Endinsar-se en el ple coneixement de la vida d'un centre educatiu.
- Sensibilitzar els alumnes de cara al treball en equip en els centres.
- Reconèixer els indicadors de l'estructura organitzativa dels centres per millorar-ne el funcionament.

CONTINGUTS:

1. Educació i organització del centre educatiu.
 - 1.1. Centres educatius i entorn social: Canvis socials, culturals...
 - 1.2. Naturalesa i característiques de les organitzacions educatives.
 - 1.3. Organització de l'escola rural. La Zona Escolar Rural.
2. Polítiques educatives i el marc legal en educació.
 - 2.1. Legislació de l'àmbit educatiu.
 - 2.2. L'actual sistema educatiu i la tipologia de centres docents.
3. La comunitat educativa.
 - 3.1. El principi de l'autonomia del centre educatiu.
 - 3.2. L'escola com espai de relacions humanes. El clima educatiu.
 - 3.3. La participació en la gestió del centre educatiu: àmbits i nivells de participació.
 - 3.4. La comunicació i gestió amb els agents externs.
4. La planificació, els plantejaments institucionals del centre i l'avaluació.
 - 4.1. A llarg termini
 - 4.1.1 El Projecte Educatiu de Centre. El Projecte Lingüístic.
 - 4.1.2. El Projecte Curricular de Centre. El Pla d'Acció Tutorial.
 - 4.1.3. El Reglament de Règim Intern.
 - 4.2. A curt termini
 - 4.2.1. El Pla Anual. Els Plans Específics.
 - 4.2.2. La Programació d'Aula.
 - 4.2.3. La Memòria. L'avaluació institucional per la qualitat dels centres. Instruments de seguiment, control i millora.
 - 4.2.4. El pressupost i la gestió econòmica.
5. L'organització dels recursos humans.
 - 5.1. Estructura d'un centre educatiu: òrgans i funcions. Organigrama.
 - 5.2. El professorat. Els equips de treball docent. La coordinació. La funció docent: tutoria. Drets i deures del professorat.
 - 5.3. Agrupaments dels alumnes. Flexibilitat i diversitat a l'aula i al centre. Drets i deures dels alumnes.

- 5.4. Les relacions família-escola. Les Associacions de pares i mares d'alumnes.
- 5.5. El Personal no Docent en els centres educatius (PND).
- 6. L'organització dels recursos materials i recursos funcionals.
 - 6.1. L'arquitectura i els espais educatius.
 - 6.2. Els equipaments i el material didàctic.
 - 6.3. La distribució del temps i els horaris.
 - 6.4. La documentació escolar.
- 7. Els centres educatius: Reptes de futur.

METODOLOGIA:

Es realitzaran debats a partir de temes d'actualitat, de visionat de vídeos, etc. També es faran activitats a classe de resolució de situacions, explicacions per part del professorat, comentaris de textos, treballs en petits grups i exposicions de treballs.

AVALUACIÓ:

L'avaluació global de l'assignatura es farà a partir de:

- Treballs individuals i/o grupals a classe.
- Un treball col·lectiu sobre un tema d'organització d'un centre educatiu.
- Una prova escrita sobre els continguts del programa.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Antúnez, S. *Claves para la organización de centros escolares*. Barcelona: ICE-Horsori, 1993.
- Armengol, C.; Feixas, M.; Pallarès, R.M. *Seguint el fil de l'organització*. Bellaterra: UAB, 2000.
- Cantarero, J.; Martínez, A. *Viure la democràcia a l'escola. Eines per intervenir a l'aula i el centre*. Barcelona: Editorial Graó, 1999.
- DD AA *Informe educativo 2002. la calidad del sistema educativo*. Madrid: Santillana, Fundación Hogar del Empleado, 2002.
- DD AA *Estrategias organizativas de aula. Propuestas para atender la diversidad*. Barcelona: Graó, 2001.
- Domènech, J.; Viñas, J. *La organización del espacio y del tiempo en el centro educativo*. Barcelona: Graó, 1997.
- Gairín, J.; Antúnez, S. (coord.). *Organización y gestión de centros educativos*. Barcelona: Praxis, 1994.
- García, F. *Organización escolar y gestión de centros educativos*. Málaga: Aljibe, 1997.
- La ley de calidad de la Educación*. Madrid: Creaciones Copyright, 2003.
- Marchesi, A. *Controversias en la educación española*. Madrid: Alianza Editorial, 2000.
- Martínez, M. i Bujons, C. (coords.). *Un lugar llamado escuela. En la sociedad de la información y de la diversidad*. Barcelona: Ariel, 2001.
- Santamaría, G. *Compilación legislativa básica: LODE, LOGSE, LOPEG*. Alcalá: Universidad de Alcalá, 1998.
- Santos, M.A. *La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas*. Archidona: Aljibe, 1997.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Cantón, I. (coord.). *La implantación de la calidad en los centros educativos. Una perspectiva aplicada y reflexiva*. Madrid: Ed.CCS, 2001.
- DD AA *Del projecte educatiu a la programació d'aula*. Barcelona: Graó, 1991.
- El sistema educatiu avui. Situació actual i perspectives*. Barcelona: Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, 2001.
- Gimeno, J. i Carbonell, J. (coords.). *El sistema educativo. Una Mirada crítica*. Madrid: Praxis, 2004.

Les competències locals en matèria d'ensenyament a Catalunya. Barcelona: Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació, 1998.

Puig, J.M. *Com fomentar la participació a l'escola.* Barcelona: Editorial Graó, 1997.

Santos, M.A. *Hacer visible lo cotidiano. Teoría y práctica de la evaluación cualitativa de centros escolares.* Madrid: Akal, 1990.

Bases Psicopedagògiques de l'Educació Especial

Anual. 8 crèdits

PROFESSORAT: Olga PEDRAGOSA I XUCLÀ

OBJECTIUS:

Conèixer els aspectes bàsics de l'escola oberta a la diversitat des d'un enfocament inclusiu.

Entendre l'evolució de l'Educació Especial des dels models més selectius fins a l'actualitat.

Argumentar i defensar els principis que fonamenten l'Educació Especial en el marc de les escoles comprensives.

L'atenció a la diversitat de l'alumnat en el marc del sistema educatiu actual a Catalunya:

- Reconèixer les principals NEE que es poden derivar de les diferents condicions d'aprenentatge dels alumnes.

- Organitzar la resposta adequada per respondre les NEE que es poden presentar com a conseqüència de les característiques personals i de l'entorn, de forma temporal o permanent durant el seu procés d'aprenentatge.

- Identificar els recursos existents per l'adequació de les respostes educatives als alumnes amb NEE.

Proporcionar recursos bibliogràfics, metodològics i curriculars per ajustar la intervenció dels professionals en la millora de l'Atenció a la Diversitat.

Sensibilitzar el futur mestre del compromís que ha d'assumir el respecte i comprensió de les diferències individuals de l'alumnat, entenent-les com a font de riquesa a la qual ha de respondre des de la seva tasca diària com a docent.

CONTINGUTS:

BLOC I

1. La diversitat a l'escola.
2. El concepte d'Educació Especial i Necessitats Educatives Especials.
3. Model selectiu, integrador i inclusiu d'Atenció a la Diversitat.
4. L'atenció a l'alumnat amb NEE:
 - 4.1. L'Avaluació Psicopedagògica.
 - 4.2. Escolarització de l'alumnat amb NEE.

BLOC II

5. Les necessitats educatives especials derivades de:
 - 5.1. La deficiència visual.
 - 5.2. La deficiència auditiva.
 - 5.3. La superdotació.
 - 5.4. El dèficit d'atenció amb i sense hiperactivitat.
 - 5.5. L'autisme.
 - 5.6. La síndrome de Down.
 - 5.7. Trastorns del llenguatge: la dislèxia.

BLOC III

6. Resposta Educativa i Estratègies d'Atenció a la Diversitat:
 - 6.1. Ensenyament multinivell.

- 6.2. Adaptacions curriculars.
- 6.3. Aprenentatge cooperatiu.
- 6.4. Autoregulació de l'aprenentatge.
- 7. La família de l'alumnat amb NEE
- 8. Recursos i serveis de suport per a l'alumnat amb NEE.

METODOLOGIA:

Les sessions de treball combinaran les explicacions i comentaris del professor amb la visualització de vídeos i posterior anàlisi del contingut, i la realització d'activitats pràctiques –individuals i en grup– per part dels estudiants.

AVALUACIÓ:

Els alumnes seran avaluats a partir dels següents elements:

- 1. Un examen a final de cada quadrimestre.
- 2. La realització d'un treball relacionat amb el desenvolupament d'un tema de l'apartat 5 del temari.
- 3. Dues lectures obligatòries.
- 4. Participació i assistència a l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Ainscow, M. *Necesidades educativas especiales en el aula*. Madrid: Narcea, 1995.
 Puigdemívol, I. *Necesitats Educatives Especials*. Vic: Eumo Editorial, 1993.
 Paula, I. *Educación Especial. Técnicas de Intervención*. McGraw Hill, 2003.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Bautista, R. *Necesidades educativas especiales. Manual teórico práctico*. Málaga: Aljibe, 1991.
 Fortes, M.C. *Bases psicológicas de la Educación Especial*. València: Promolibro, 1996.
 Giné, C. *Evaluación psicopedagógica y necesidades educativas especiales*. Barcelona: Masson, 2000.
 Gisbert, J. *Educación Especial*. Madrid: Cincel, 1985.
 Illan, N. *Didáctica y organización en la educación Especial*. Málaga: Aljibe, 1996.
 Mayor, J. *Manual de Educación Especial*. Madrid: Anaya, 1989.
 Pujolàs, P. *Aprender juntos alumnos diferentes*. Vic: Eumo Editorial, 2003.
 Sánchez, A. *Necesidades e intervención psicopedagógica*. Barcelona: PPU, 1993.
 Stainback i Stainback. *Curriculum considerations in inclusive classrooms*. Baltimore: Paul H. Brookes, 1992.

REVISTES:

Les principals revistes relacionades amb l'Educació Especial presents a la Biblioteca de la UVic són:

- Fiapas*
- Integración* (revista sobre ceguesa i deficiència visual)
- Integración* (revista sobre implants coclears)
- Journal of Learning Disabilities*
- Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología*
- Suports*
- Siglo Cero*
- Teaching Exceptional Children*
- The Journal of Special Education*

Ciències Naturals i la seva Didàctica

PROFESSOR: Jordi MARTÍ i FEIXAS

Anual. 8 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura té dos objectius fonamentals; per una banda reflexionar sobre el significat de l'educació científica a Primària i, per altra banda, proporcionar els coneixements científics i didàctics bàsics per ensenyar ciències al llarg de l'educació primària.

Es parteix dels coneixements i plantejaments introduïts a primer curs en l'assignatura de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural.

PROGRAMA:

BLOC I. L'ensenyament-aprenentatge de les ciències a Primària

1. Què és la ciència? La imatge social de la ciència.
2. Per què ensenyar ciències? Les finalitats de l'ensenyament de les ciències a l'Educació Primària.
3. Com ensenyar ciències? Evolució dels models d'ensenyament-aprenentatge de les ciències.

BLOC II. Tractament didàctic dels continguts de l'àrea de Coneixement del Medi Natural

1. Els sistemes vius. El cos humà, els éssers vius i els ecosistemes. La biodiversitat.
2. La matèria, els materials i les seves propietats. Residus i contaminació.
3. L'energia i el seu paper en el funcionament dels sistemes físics.
4. La Terra i el seu lloc a l'Univers.

BLOC III. Ofertes educatives complementàries per a l'ensenyament de les ciències.

1. Les sortides i el treball de camp: Escoles de Natura i altres equipaments d'Educació Ambiental.
2. Museus i altres ofertes.
3. Internet com a font de recursos per a l'aula de ciències.

METODOLOGIA:

A l'inici del curs s'elaborarà una unitat didàctica sobre un tema de ciències la qual s'anirà revisant a mesura que s'introdueixin nous elements de reflexió sobre l'ensenyament de les ciències a primària.

El primer bloc del programa es treballarà a partir de la discussió en petits grups en base a la informació proporcionada pel professor, la lectura de diversos articles i les aportacions dels estudiants.

El segon bloc es treballarà des d'una vessant eminentment pràctica incidint especialment en els aspectes didàctics de cada tema.

El tercer bloc es treballarà a partir de l'elaboració d'un fitxer de recursos extraescolars per a l'ensenyament de les ciències i a partir d'una sortida a una escola de natura que es concretarà a l'inici de curs.

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació final de l'assignatura caldrà realitzar les següents activitats:

1. Examen final (50%).
2. Presentació d'un diari de classe amb les reflexions realitzades al llarg de l'assignatura i d'un quadre-resum de les idees més bàsiques introduïdes al llarg del curs (20%).
3. Treball en grup d'elaboració i revisió d'una unitat didàctica de ciències (20%).
4. Activitats d'aula (10%)

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels apartats. Es valorarà la participació a les activitats de classe i l'assistència a altres activitats proposades al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Arcà, M.; Guidoni, P.; Mazzoli, P. *Enseñar ciencia. Reflexiones para una educación científica de base*. Barcelona: Paidós, 1990.
- Benlloch, M. *Por un aprendizaje constructivista de las ciencias*. Madrid: Visor, 1994.
- Claxton, G. *Educación mentes curiosas. El reto de la ciencia en la escuela*. Madrid: Visor, 1994.
- Cubero, R. *Cómo trabajar con las ideas de los alumnos*. Sevilla: Díada, 1989.
- Driver, R. i altres *Ideas científicas en la infancia y la adolescencia*. Madrid: Morata, 1989.
- Driver, R. i altres *Dando sentido a la ciencia en secundaria*. Madrid: Visor, 1998.
- Harlen, W. *Enseñanza y aprendizaje de las ciencias*. Madrid: Morata, 1998.
- Harlen, W. *The teaching of science in primary schools*. London: Davis Fulton Publishers, 2000.
- Hierrezuelo, J.M.; Montero, A. *La ciencia de los alumnos, su utilización en la didáctica de la física y la química*. Barcelona: MEC/Laia, 1989.
- Lahera, J.; Forteza, A. *Ciencias físicas en primaria y secundaria*. Madrid: Editorial CCS, 2003.
- Perales, F.J.; Cañal, P. *Didáctica de las ciencias experimentales. Teoría y práctica de la enseñanza de las ciencias*. Alcoi: Marfil, 2000.
- Pujol, R.M^a. *Didáctica de las ciencias en la educación primaria*. Madrid: Síntesis, 2003.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- Banet, E. *Los procesos de nutrición humana*. Madrid: Síntesis, 2001.
- Casas, M.; Tomàs, C. *Educación primaria. Orientaciones y recursos (6-12 años)*. Barcelona: CISS Praxis, 2001.
- Coneixement del Medi natural: Actualització científica*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Coneixement del Medi natural: Propostes didàctiques*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Duschl, R. *Renovar la enseñanza de las ciencias*. Barcelona: Narcea, 1997.
- Pedrinaci, E. *Los procesos geológicos internos*. Madrid: Síntesis, 2001.
- Prat, A i altres (coord.) *Parlar i escriure per aprendre: ús de la llengua en situacions d'ensenyament-aprenentatge*. Barcelona: ICE-UAB, 1999.
- Prieto, T. i altres *La materia y los materiales*. Madrid: Síntesis Educación, 2000.
- Tilló, T. *Didáctica de las ciencias naturales: Biología*. Barcelona: Edicions de la UB, 1999.
- Varela, M.P. *Electricidad y magnetismo*. Madrid: Síntesis, 2000.

Revistes d'interès en didàctica de les ciències:

Alambique, Enseñanza de las Ciencias, Investigación en la Escuela

Pàgines web d'interès:

www.inrp.fr/lamap/accueil.html («La main à la patte», projecte d'ensenyament de les ciències per a infantil i primària. En francès).

www.xtec.es/cdec/index.htm (pàgina del Centre de Documentació i Experimentació en Ciències del Departament d'Ensenyament).

Aproximació al Fenomen Artístic

PROFESSOR: Arnau VERNIS i LLAMBIAS

Quadrimestral. 6 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura vol proporcionar als futurs mestres uns coneixements mínims dels valors culturals i humanístics del fet de la creació artística, tant en el decurs de la història com en el moment actual, tenint en compte que l'aprenentatge i la seva pràctica com a llenguatge en el marc educatiu és allò que ajudarà a un major desenvolupament en la formació humana.

CONTINGUTS:

1. L'expressió plàstica:
 - 1.1. La iconografia, document de totes les cultures.
 - 1.2. La representació: necessitat, realitat i condicionaments. Dibuix, pintura i escultura (línia, color, volum).
2. La pintura al llarg del temps. Influència de la pintura en la vida social.
3. El fet pictòric en les diferents etapes de la cultura i la civilització occidentals.
4. La pintura a partir del Romanticisme.
5. Introducció a la pintura moderna. De l'Impressionisme a la pintura d'avui, fent èmfasi en l'evolució:
 - 5.1. Ismes. Classificació. Conceptes: impressionisme, expressionisme, surrealisme, cubisme, abstracció, informalisme...
 - 5.2. Condicionaments en el desenvolupament del fet pictòric: la industrialització i la psicoanàlisi.
 - 5.3. El fet pictòric avui.
 - 5.4. La representació. Memòria i realitat. Elements d'estudi i de coneixement.
 - 5.5. La representació, element de comunicació.
 - 5.6. L'experimentació estètica. Llenguatge.
 - 5.7. El disseny industrial. Interrelació de les arts.
6. La pintura com a mitjà de comunicació:
 - 6.1. Capacitat d'introspecció. Permeabilitat de l'entorn.
 - 6.2. Coneixement i ús dels elements que configuren el llenguatge visual (en la plàstica).
 - 6.3. Les arts plàstiques: pràctica i contemplació. Intensitat i profunditat de vivències interiors.
 - 6.4. Capacitat de materialització. Contemplació: actitud activa i passiva. Fitxa de treball.
7. Tallers de pintura, dibuix i modelat.

AVALUACIÓ:

A partir de la mitjana de la nota obtinguda per cada un dels treballs realitzats en els tallers, més la nota d'un petit treball de recerca en grup a proposta del professor.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Argan, G.C. *El arte moderno*. Madrid: Akal, 1991.
Dondis, D.A. *La sintaxi de la imatge*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
Fabris, G. *Color (Proyecto y estética en las artes gráficas)*. Madrid: Don Bosco, 1979.
Frederiksen, N. *Libros del Arlequín*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1986.
Maltese, C. *Las técnicas artísticas*. Madrid: Cátedra, 1980.

Munari, B. *Diseño y comunicación visual*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
Panofski, E. *Estudios sobre iconología*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
Pedrola, A. *Materials-procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Barcanova, 1990.
Read, H. *Historia de la pintura moderna*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1984.
Rudolf, A. *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.

Complementària:

Balada, M.; Juanola, R. *L'educació visual a l'escola*. Barcelona: Ed 62, 1984.
Cirlot, J.E. *El espíritu abstracto*. Barcelona: Labor.
Cirlot, J.E. *Diccionario de los símbolos*. Madrid: Siruela., 1998.
Gardner, H. *Arte mente y cerebro*, Barcelona: Paidós.
Pijuan, José *Historia general del arte*. Summa Artis.
Russ, S. *Tratado de serigrafía artística*. Barcelona: Blume, 1972.
Wong, W. *Fundamentos de diseño bi y tridimensional*. Barcelona: Gustavo Gili, 1979.

Assignatures obligatòries de tercer curs

Pràctiques II

PROFESSORS TUTORS: Tot el professorat de la Facultat d'Educació.

COORDINACIÓ: Jordi MARTÍ FEIXAS

Anual. 15 crèdits.

Les pràctiques en el tercer any del currículum de la diplomatura de Mestre estan concebudes fonamentalment per a aprofundir les estratègies psicopedagògiques i didàctiques aplicables i adaptades a aquelles àrees i activitats vinculades a l'especialitat de mestre que cursa l'estudiant.

TEMPORALITZACIÓ:

Els estudiants assisteixen a un centre escolar durant un període intensiu, matí i tarda, els mesos de gener i febrer.

ACTIVITATS A REALITZAR:

L'estudiant ha de col·laborar amb el mestre-tutor en la conducció del grup-classe, en l'atenció individualitzada als estudiants i en l'elaboració de les estratègies curriculars de les diverses unitats didàctiques que es treballin. Ha de redactar un diari de pràctiques que serà la base de l'elaboració de la Memòria de Pràctiques. Aquesta Memòria consta de dues parts importants. La primera és l'elaboració d'una recerca teoricopràctica basada en l'especialitat que cursa l'estudiant i que ha estat decidida d'acord amb el mestre-tutor i amb un projecte de treball prèviament establert pel professor-tutor de la Facultat d'Educació.

La segona part és la valoració personal i global del conjunt de les pràctiques.

CICLE I ESCOLA ON FER LES PRÀCTIQUES:

Pràctiques a l'etapa de primària col·laborant amb el mestre-tutor i seguint totes les àrees del currículum d'aquesta etapa educativa.

Els centres escolars on es realitzen les Pràctiques formen part d'una xarxa d'escoles col·laboradores, fonamentalment d'Osona, però també de les comarques veïnes. En casos específics i personalitzats es poden fer les pràctiques en altres centres educatius no previstos.

AVALUACIÓ:

Per als estudiants, les pràctiques de tercer any comporten:

1. Assistència a l'escola durant el període intensiu establert.
2. Assistència a claustres, reunions de cicle i departaments d'escola, sempre i quan l'escola ho vulgui.
3. Assistència a les sessions de formació de pràctiques.
4. Entrevistes i intercanvi d'informació amb el professor-tutor.
5. Presentació de la memòria de pràctiques (i del diari de pràctiques si el professor-tutor el demana)

La nota final de l'avaluació de les pràctiques serà posada pel professor-tutor de la Facultat d'Educació a partir de:

Informe escrit del mestre-tutor.

Intercanvis d'informació i entrevistes amb el mestre-tutor.

Intercanvis d'informació i entrevistes amb el propi estudiant.

Avaluació de la Memòria de Pràctiques.

Sociologia de l'Educació

PROFESSORAT: Isabel CARRILLO i FLORES

Quadrimestral. 6 crèdits

OBJECTIUS:

Les característiques de la nostra societat, plural i diversa; el desenvolupament i les diferències “nord-sud”; l'expressió de la democràcia i els conflictes de valor que genera la convivència, són alguns exemples de problemàtiques del món actual, de tensions que necessiten l'estudi i la reflexió sobre les finalitats de l'educació en la nostra societat i sobre les polítiques educatives que es promouen.

Adquirir algunes habilitats necessàries per a la pràctica reflexiva i prendre consciència que el coneixement i la comprensió crítica de la realitat són necessaris per poder pensar l'acció educativa; i recollir, estructurar i interpretar informació sobre fenòmens socials i educatius, així com estudiar les relacions entre societat i escola són objectius centrals de l'assignatura.

CONTINGUTS:

1. Els orígens i l'objecte de la sociologia.
2. Educació i societat: problemàtiques del món actual i marc prospectiu de l'educació.
3. Educació, drets humans, democràcia i desenvolupament.
4. Les funcions socials de l'escola i altres entorns educatius.
5. Polítiques, reformes educatives i moviments de renovació pedagògica.
6. Qui educa? La responsabilitat compartida de mestres, família i comunitat.
7. Una mirada a la realitat: l'anàlisi de la realitat global i local.
 - 7.1. La infància ahir i avui. Els drets de l'infant.
 - 7.2. Els joves i les seves problemàtiques (violència, drogoaddiccions...).
 - 7.3. Gènere i igualtat. La realitat de la coeducació.
 - 7.4. Diversitat: assimilació, multiculturalitat i interculturalisme.
 - 7.5. El fracàs escolar. Qui fracassa?
 - 7.6. Educació i treball: la difícil confluència de dos camins.

METODOLOGIA:

El desenvolupament dels continguts es farà a partir d'explicacions, debats, conferències, lectures, anàlisi de premsa, vídeos i altres activitats –individuals i de grup– que permetin la reflexió a nivell teòric i pràctic dels diferents temes.

AVALUACIÓ:

El sistema d'avaluació tindrà en compte:

- a) La participació i realització de les activitats individuals i de grup que es proposin en les diferents sessions.
- b) La lectura i reflexió escrita d'un llibre relacionat amb els continguts de l'assignatura.
- c) La realització d'una prova escrita sobre el contingut de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Bonal, X. *Sociología de la educación. Una aproximación crítica a las corrientes contemporáneas*. Barcelona: Paidós, 1998.
- Carbonell, J. *L'escola, entre la utopia i la realitat: 10 lliçons de sociologia de l'educació*. Vic: Eumo Editorial, 1994.

- Cardús, S. (coord.). *La mirada d'un sociòleg. Què és fa, què fa, què diu la sociologia*. Barcelona: Proa/UOC, 1999.
- Chomsky, N. *La (Des)educación*. Barcelona: Crítica, 2001.
- Cortina, A. *La ética de la sociedad civil*. Madrid: Anaya, 1994.
- Dubet, F.; Martuccelli, D. *En la escuela. Sociología de la experiencia escolar*. Buenos Aires: Losada, 1998.
- Durkheim, E. *Educació i Sociologia*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Fernández Enguita, M. (ed.). *Sociología de la educación*. Barcelona: Ariel, 1999.
- Fernández Enguita, M. *La escuela a examen. Un análisis sociológico para educadores y otras personas interesadas*. Madrid: Piràmide, 1997.
- Giner, S. *Sociología*. Barcelona: Península, 1979.
- Guerrero, A. *Manual de sociología de la educación*. Madrid: Síntesis, 1996.
- Imbernón, F. (coord.). *La educación en el siglo XXI. Los retos del futuro inmediato*. Barcelona: Graó, 1997.
- Morín, E. *Sociología*. Madrid: Tecnos, 1995.
- Rotger, J.M. (coord.). *Sociología de l'educació*. Vic/Barcelona: Eumo Editorial, UAB, UB, 1990.
- Sánchez de Horcajo, J.J.; Uña, O. (coord.). *La sociología. Textos fundamentales*. Madrid: Libertarias / Profundi, 1996.

BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA:

- Arias, M. *Adultos a la fuerza. La explotación laboral de la infancia*. Barcelona: Intermón, 1998.
- Bonal, X. *Las actitudes del profesorado ante la coeducación*. Barcelona: Graó, 1997.
- Carbonell, J. *La aventura de innovar. El cambio en la escuela*. Madrid: Morata, 2001.
- Carbonell, J.; Torrents, R.; Tort, A.; Trilla, J. *Els grans autors i l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1987.
- Cardús, S. *El desconcert de l'educació*. Barcelona: La Campana, 2000.
- Diversos Autors *Els joves sense titulació*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1998.
- González, A.; Lomas, C. (coords.). *Mujer y educación. Educar para la igualdad, educar desde la diferencia*. Barcelona: Graó, 2002.
- Jares, X. *Educación y derechos humanos*. Madrid: Popular, 1999.
- Jelloun, T.B. *El racisme explicat a la meva filla*. Barcelona: Empúries, 1998.
- Korczak, J. *Com estimar l'infant*. Vic: Eumo Editorial, 1999.
- López, I.; Alcalde, A.R. (coords.). *Relaciones de género y desarrollo. Hacia la equidad de la cooperación*. Madrid: Ediciones de La Catarata, 1999.
- Pajares, M. *La inmigración en España*. Barcelona: Icària, 1998.
- Pérez de Armiño, K. (dir.). *Diccionario de acción humanitaria y cooperación al desarrollo*. Barcelona: Icària, 2000.
- Postman, N. *La desaparició de la infantesa*. Vic: Eumo Editorial, 1990.
- Sáez, F. *El crepuscle de la democràcia*. Barcelona: Edicions 62, 1999.
- Salamanca, A. *Otro mundo es posible y necesario. Alternativas frente a la globalización neoliberal y para una mundialización democrática*. Barcelona: Mediterrània, 2001.
- Sastre, G.; Moreno, M. *Resolución de conflictos y aprendizaje emocional*. Barcelona: Gedisa, 2002.
- Sau, V. *Reflexiones feministas para principios de siglo*. Madrid: Horas y Horas, 2000.
- Terricabres, J.M. *I a tu, què t'importa? Els valors. La tria personal i l'interès col·lectiu*. Barcelona: La Campana, 2002.
- Tort, A. *Opinions públiques sobre l'educació*. Barcelona: CEAC, 1997.

Didàctica de la Matemàtica a l'Educació Primària

PROFESSOR: Pau CASAÑAS i XURIACH

Anual. 9 crèdits.

OBJECTIUS :

- 1.- Aprofundir en el coneixement de les principals teories sobre l'ensenyament-aprenentatge de la Matemàtica, en el significat actual de l'educació matemàtica i en alguna línia d'innovació en aquest sentit.
- 2.- Aprofundir en el coneixement sobre el disseny i estructura del curriculum de Matemàtiques d'Educació Primària, sobre els continguts bàsics que l'integren i la seva didàctica i sobre l'anàlisi de documents curriculars diversos relatius a l'àrea de Matemàtiques.
- 3.- Aconseguir que l'estudiant conegui i sàpiga aplicar els principis bàsics de la programació comprensiva i de l'organització dels aprenentatges segons una estructura cooperativa.
- 4.- Dotar l'estudiant dels coneixements sobre les principals dificultats en l'aprenentatge de les Matemàtiques i la manera d'ajudar a superar-les.
- 5.- Formar l'estudiant en l'organització de la diversitat d'activitats complementàries per a l'aprenentatge de les Matemàtiques.

CONTINGUTS :

- 1.- Principals teories sobre l'ensenyament aprenentatge de la Matemàtica.
- 2.- Ampliació de la didàctica de les diverses branques del coneixement matemàtic.
- 3.- Documents curriculars i programació comprensiva a l'àrea de Matemàtiques.
- 4.- Anàlisi de llibres de text de Matemàtiques i altres materials curriculars publicats.
- 5.- Organització de l'aprenentatge de la Matemàtica segons una estructura cooperativa de l'aprenentatge.
- 6.- Dificultats d'aprenentatge en Matemàtiques.

METODOLOGIA :

La matèria s'agrupa en diversos blocs temàtics que es contemplaran seqüencialment al llarg del curs. Cada bloc es treballarà en tres fases: aprofundiment teòric de la matèria, anàlisi dels procediments, conceptes i actituds que cal treballar a l'escola i dels objectius a aconseguir i orientacions didàctiques en aquest sentit, per als futurs mestres.

Es combinaran les exposicions del professor amb la preparació d'activitats d'aula per part dels alumnes, la posada en comú de recerques i programacions elaborades individualment o en peti grups i altres activitats pràctiques que el professor pugui organitzar.

AVALUACIÓ :

1. Es faran dues proves parcials que serviran per alliberar matèria i per configurar la nota final.
2. Es farà un treball que comptarà per a la qualificació final. Aquest treball serà majoritàriament realitzat a la classe i en horari de classe.
3. La participació en alguna activitat didàctica que pugui sorgir durant el curs també comptarà per a l'avaluació de l'assignatura.
4. L'assistència a classe també comptarà per a l'avaluació final.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA :

Alsina, A. (2004): *Desarrollo de competencias matemáticas con recursos lúdico-manipulativos*. Madrid: Narcea.
Alsina, C. i altres. (1995): *Ensenyar matemàtiques*. Barcelona: Graó,

- Bolt, B. (1988): *Actividades matemáticas*. Barcelona: Labor.
- Canals, M.A. (1986): *El càlcul mental i la calculadora*. Vic: Eumo.
- Castelnuovo, E. (1981): *La geometria*. Barcelona: Ketres.
- Codina, R.; Enfedaque, J.; Mumbrú, P. i Segarra, Ll. (1988): *Fer matemàtiques*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona; Barcelona: Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona; Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Defior Citoler, S. (1996): *La dificultades de aprendizaje: un enfoque cognitivo. Lectura, escritura, matemáticas*. Archidona (Málaga): Aljibe.
- Giménez, J. i Girondo, L. (1990): *El càlcul a l'escola*. Barcelona: Graó.
- Pujolàs, P. (2001): *Atención a la diversidad y aprendizaje cooperativo en la educación obligatoria*. Archidona (Málaga): Aljibe.
- Ruiz, R. (1989): *Adequacions curriculars individualitzades (ACT) per als alumnes amb necessitats educatives especials. Documents d'Educació Especial*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Dep. d'Ensenyament.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA :

Llibres i articles:

- Autors diversos. (2000): *Actes I Jornades de Didàctica de les Matemàtiques de la Universitat de Vic*. Vic: Facultat d'Educació.
- Barberà, E. i Gómez-Granell, C. (1996): "Las estrategias de enseñanza y evaluación en Matemáticas". Dins Monereo, C. i Solé, I. (Coord.): *El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista*. Madrid: Alianza, pp. 321-342.
- Baroody, A.J. (1988): *El pensamiento matemático de los niños*. Madrid: Aprendizaje Visor.
- Bermejo, V. (1990): *El niño y la aritmética*. Barcelona: Paidós.
- Besalú, X. (1999): "Educar a partir de l'altre. Un currículum comú i per a tots". *Suports* vol. 3, núm. 2, pp. 149-156.
- Castro, E. i Rico, L. (1987): *Números y operaciones. Fundamentos para una aritmética escolar*. Madrid: Síntesis.
- Corbalán, F. (1995): *La matemática aplicada a la vida cotidiana*. Barcelona: Graó.
- Fisher, R. i Vince, A. (1990): *Investigando las matemáticas*. Madrid: Akal.
- Freinet, C. i Beaugrand, M. (1977): *L'ensenyament del càlcul*. Barcelona: Laia.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (1990): *Currículum. Educació Primària*. Barcelona: Servei de Difusió i Edicions.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (1994): *Currículum. L'avaluació a l'Educació Primària. Orientacions per al despegament del currículum. Educació Infantil i Primària*. Barcelona: Nou sistema educatiu.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (1995): *Modificacions i adaptacions del currículum. Orientacions per al despegament del currículum. Educació Infantil i Primària*. Barcelona: Nou sistema educatiu.
- Ruiz, R. (1997): "Les adaptacions curriculars individualitzades a l'escola inclusiva com a elements d'un sistema. Consideracions sobre la seva extrapolació al nostre sistema educatiu". *Suports*. Vol. 1, núm. 1, pp. 45-53.
- Ruiz, R. (1999): "Algunes reflexions i propostes sobre aspectes conceptuals i pràctics de les Adequacions Curriculars. Disseny de Bases Curriculars Comunes per a tot l'alumnat i adequació personalitzada del currículum". *Suports*. Vol. 3, núm. 2, pp. 121-148.
- Rivière, A. (1990): "Problemas y dificultades en el aprendizaje de las Matemáticas: una perspectiva cognitiva". Dins Marchesi, A., Coll, C. i Palacios, J. (Comp.): *Desarrollo psicológico y educación. III*. Madrid: Alianza. pp. 155-182.

Revistes:

Biaix, revista de la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya, 1992-
«Didàctica de les Matemàtiques i les Ciències», *Educar*: Revista del Departament de Pedagogia i Didàctica.
Volum 17, 1990.

L'Escaire: revista de didàctica de les Matemàtiques. Barcelona: Departament de Matemàtiques i Estadística
de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de Barcelona, 1979.

Suma: revista sobre la enseñanza y aprendizaje de las matemáticas. Granada: Federación Española de
Sociedades de Profesores de Matemáticas, 1988-

Uno: revista de didáctica de las matemáticas. Barcelona: Graó Educación, 1994-

Ciències Socials i la seva Didàctica

PROFESSOR: Jacint TORRENTS i BUXÓ

Anual. 8 crèdits.

OBJECTIUS:

Reflexionar sobre el significat de l'educació social a l'etapa de Educació Primària.

Donar les bases per entendre, treballar i aplicar els continguts que apareixen en l'Àrea de *Coneixement del Medi: El medi social i cultural* del disseny curricular base, consolidant els coneixements científics i didàctics bàsics relacionats amb aquesta àrea.

Es parteix dels coneixements i plantejaments introduïts a primer curs en l'assignatura de *Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural*.

PROGRAMA:

BLOC I. L'ensenyament-aprenentatge de les ciències socials a Primària.

1. Coneixement científic i didàctica de les ciències socials.
2. Finalitats de l'ensenyament de les ciències socials.
3. Models d'ensenyament-aprenentatge de les ciències socials.
4. Principals nusos integradors de les ciències socials.
5. Obtenció, processament i expressió de la informació.
6. El treball de valors, actituds, hàbits i normes en ciències socials.

BLOC II. Tractament didàctic dels continguts de l'àrea de Coneixement del Medi Social i Cultural.

7. El coneixement del medi social i cultural des de la complexitat.
8. La pròpia identitat: situació en l'espai i el temps.
9. El medi físic i els sistemes humans.
10. El medi social, econòmic i polític.
11. El medi cultural i històric.
12. El tractament dels eixos transversals en ciències socials.

BLOC III. Ofertes educatives complementàries per a l'ensenyament de les ciències socials.

13. Sortides. Equipaments per al coneixement del medi social i cultural.
14. Museus i altres ofertes.

METODOLOGIA:

El bloc I es treballarà a partir de la discussió en petits grups en base a la informació proporcionada pel professor i per la lectura obligatòria de diversos textos.

El bloc II es treballarà fonamentant els continguts des d'un vessant pràctic i incidint en els aspectes didàctics de cada tema.

El bloc III es treballarà a partir de visites a museus i exposicions, i d'una sortida de dos dies que es concretarà a principis de curs.

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació final de l'assignatura caldrà realitzar les següents activitats:

1. Presentació d'un dossier individual amb el resultat de la discussió dels textos (20 %)
2. Exàmens: es farà un examen eliminatori (a finals del 1r quadrimestre) i un examen final (a finals dels 2n quadrimestre) (60 %)

3. Treball en grup en relació als projectes de l'Aula de Coneixement del Medi (20 %)
Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels apartats. Es valorarà la participació a les activitats de classe i l'assistència a altres activitats proposades al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Bale, J. *Didáctica de la geografía en la escuela primaria*. Madrid: MEC / Morata, 1989
- Benejam, P. i Pagès, J. (coord.) *Enseñar y aprender ciencias sociales, geografía e historia en la educación secundaria*. Barcelona: ICE (UB)/Horsori, 1997.
- Comes, P. i Trepà, C.A. *El tiempo y el espacio en las ciencias sociales*. Barcelona: Graó, 1998.
- Diversos. *Les fonts en les ciències socials*. Barcelona: Graó, 1996.
- Fontana, J. *Introducció a l'estudi de la història*. Barcelona: Crítica, 1997.
- Hernández, F.X. *Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia*. Barcelona: Graó, 2002.
- Lacoste, Y. i Ghirardi, R. *Geografía física y humana*. Barcelona: Oikos-Tau, 1983.
- Morin, E. *Els 7 coneixements necessaris per a l'educació del futur*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 2000.
- Peters, A. *La nueva cartografía*. Barcelona: Vicens Vives, 1992.
- X Simposium de Didáctica de las Ciencias Sociales. *Un currículum de ciencias sociales para el siglo XXI: qué contenidos y para qué*. Logroño: Díada Editora, 1999.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Actes 1r Simposium sobre l'ensenyament de les ciències socials*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Actes 2n simposium sobre l'ensenyament de les ciències socials*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Arsuaga, J.L. i Martínez, I. La especie elegida*. Madrid: Ediciones Temas de Hoy, 1998.
- Biosca, G. i Clavijo, C. *Cambio y diversidad en el mundo contemporáneo*. Barcelona: Graó, 1993.
- Calaf, R. *L'ensenyament de la geografia a l'escola*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Calaf, R. *Didáctica de las ciencias sociales: didáctica de la historia*. Barcelona: Oikos-Tau, 1994.
- Comes, P. *Coneixement intuïtiu i noves tècniques demogràfiques*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Currículum: Educació primària*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1992.
- Delors, J. *Educació: Hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: Centre Unesco Catalunya, 1996.
- Graves, N. *La enseñanza de la geografía*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1985.
- Hernández, F.X. *Ensenyar història de Catalunya*. Barcelona: Graó, 1990.
- Imbernón, E. (coord.) *Cinc ciutadanes per a una nova educació*. Barcelona: Guix, 2002.
- Ossanna, E.O.; Bargellini, E.M.; Laurino, E.S. *El material didáctico en la enseñanza de la historia*. Buenos Aires: El Ateneo, 1987.
- Peters, A. *Atlas compacto*. Barcelona: Vicens Vives, 1992.
- Pluckrose, H. *Enseñanza y aprendizaje de la historia*. Madrid: MEC / Morata, 1993.
- Pozo, I. *El niño y la historia*. Madrid: MEC, 1985.
- Sánchez, T. *Propuestas de secuencia. Conocimiento del medio*. Madrid: Escuela Española / MEC, 1992.
- Tann, C.S. *Diseño y desarrollo de unidades didácticas en la escuela primaria*. Madrid: MEC / Morata, 1990.
- Trepà, C.A. *Procedimientos en historia*. Barcelona: Graó, 1998.
- Trepà, C.A.; Coma, P. *El tiempo y el espacio de la didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Graó, 1996.
- Zabala, A. (coord.) *Com treballar els continguts procedimentals a l'aula*. Barcelona: Graó, 1996.

Revistes

S'utilitzaran diversos articles a concretar durant el curs de les revistes:

Acción educativa, Aula de Innovación Educativa, Boletín de didáctica de las ciencias sociales, Cuadernos de Pedagogía, Documents d'anàlisi geogràfica, Educación y biblioteca, Escola catalana, Guix, Iber, Infancia y Aprendizaje, L'Avenç, Perspectiva escolar.

Transversalitat i Currículum

PROFESSOR: Ramon RIAL i CARBONELL

Quadrimestral. 4,5 crèdits

INTRODUCCIÓ:

L'actual sistema educatiu contempla el tractament dels temes transversals al currículum durant l'escolaritat obligatòria. Aquest fet implica la necessitat que totes les àrees del currículum participin d'un programa de mínims relacionat amb l'educació en valors. En aquesta matèria tractarem aspectes de reflexió i de pràctica relacionats amb l'educació moral a l'escola.

OBJECTIUS:

L'assignatura *Transversalitat i Currículum* té per objectius fonamentals:

- Reflexionar sobre la importància educativa i la problemàtica curricular associada a la integració de la transversalitat.
- Conèixer la diversitat i l'evolució conceptual dels principals temes transversals.
- Aportar coneixements teòrics i pràctics que facilitin la introducció de la transversalitat als centres escolars i a les aules.

CONTINGUTS:

1. Caracterització curricular de la transversalitat
 - 1.1 Origen i importància educativa dels temes transversals.
 - 1.2 Caracterització dels principals temes transversals.
 - 1.3 Possibilitats i obstacles en la integració dels temes transversals.
2. Models d'integració curricular de la transversalitat
 - 2.1. Models deductius i inductius.
 - 2.2. Transversalitat, organització i vida del centre.
 - 2.3. La presència de la transversalitat als llibres de text.
 - 2.4. Disseny d'unitats didàctiques que incorporin la transversalitat.
3. Estratègies metodològiques associades als temes transversals
 - 3.1 Principis metodològics bàsics de la transversalitat.
 - 3.2 Estratègies metodològiques.
4. Anàlisi de materials i projectes relacionats amb la transversalitat.

METODOLOGIA:

El plantejament metodològic de l'assignatura es basa en la reflexió i el contrast d'informació i d'opinions entre els assistents en relació als diversos continguts introduïts. Es comentaran articles relacionats amb els diferents apartats del temari, es proposaran activitats pràctiques a realitzar individualment o en grup i s'anitzaran projectes curriculars que integrin la transversalitat.

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació final de l'assignatura es tindran en compte els següents aspectes:

- realització de diverses activitats pràctiques d'aplicació dels continguts a la pròpia aula. (20%).
- realització de comentaris escrits a partir de les lectures programades. (20%)
- realització d'una prova escrita al finalitzar l'assignatura (60%).

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels anteriors apartats. Es valorarà la participació a les activitats de classe i l'assistència a altres activitats proposades al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Barandica, E.; Essomba, M.A. *Construir la escuela intercultural. Reflexiones y propuestas para trabajar la diversidad étnica y cultural*. Barcelona: Graó, 1999.
- Diversos Autors. *Temas transversales y desarrollo curricular*. Madrid: MEC, 1993.
- Jares, X.R. *Educación para la paz, su teoría y su práctica*. Madrid: Popular, 1999.
- Lucini, F.G. *Temas transversales y educación en valores*. Madrid: Anaya, 1994.
- Lucini, F.G. *Temas transversales y áreas curriculares*. Madrid: Anaya, 1994.
- Martínez, M. *Un lugar llamado escuela*. Barcelona: Ariel, 2001.
- Martínez, M. *El contrato moral del profesorado*. Bilbao: Desclée de Brouwer, 1998.
- Novo, M. *La educación ambiental. Bases éticas, conceptuales y metodológicas*. Madrid: Universitas, 1998.
- Reyzábal, M.V. *Los ejes transversales. Aprendizajes para la vida*. Madrid: Escuela Española, 1995.
- Palos, J.(coord.) *Estrategias para el desarrollo de los temas transversales del currículum*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 2000.
- Pardo, A. *La educación ambiental como proyecto*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 1995.
- Fontan, P. *Educar i orientar per al futur*. Barcelona, Proa Universitat Ramon Llull, 1995.
- Puig, J.M. *La educación moral en la enseñanza obligatoria*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 1995.
- Pujol, R.M. *Educación y consumo. La formación del consumidor en la escuela*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 1996.
- Yus, R. *Temas transversales: hacia una nueva escuela*. Barcelona: Graó, 1996.
- Yus, R. *Hacia una educación global desde la transversalidad*. Madrid: Anaya, 1997.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

Al llarg de l'assignatura es donaran referències bibliogràfiques específiques.

Educació Física i la seva Didàctica

PROFESSOR: Dídac HERRERO i BALLART

Quadrimestral. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

- Introduir els estudiants en el concepte d'Educació Física com a part de l'educació que utilitza de forma sistemàtica, les activitats físiques i la influència dels agents naturals com a mitjans específics que comprometen la totalitat de l'individu en la seva educació.
- Aprofundir en els continguts de l'Educació Física en l'educació Primària.
- Desenvolupar els aspectes psicopedagògics i didàctics de l'Educació Física, així com capacitar els mestres per impartir aquesta àrea en l'educació de Primària.

CONTINGUTS:

1. Introducció
 - 1.1. Concepte d'Educació Física
 - 1.2. L'Educació Física a l'escola Primària
2. Introducció a la didàctica de l'Educació Física
 - 2.1. Concepte de didàctica de l'Educació Física
 - 2.2. Origen i continguts
 - 2.3. L'avaluació
3. La sessió d'Educació Física
 - 3.1. Decisions referents a l'activitat
 - 3.2. Les parts de la sessió
 - 3.3. Els estils d'ensenyament
 - 3.3.1. Estils de reproducció
 - 3.3.2. Estils de producció
4. L'Educació Física de Base
5. Els continguts de l'Educació Física al currículum de Primària
 - 5.1. Esquema corporal
 - 5.1.1. Lateralitat
 - 5.1.2. Actitud i control tònic
 - 5.1.3. Respiració
 - 5.1.4. Organització de l'espai i el temps
 - 5.2. Execució d'habilitats coordinatives
 - 5.3. Expressió corporal i dramatització
 - 5.4. El joc
 - 5.4.1. Teories sobre el joc
 - 5.4.2. Joc i educació

METODOLOGIA:

Les sessions combinaran el treball teòric de l'Educació Física i els seus aspectes pràctics. És imprescindible la participació activa dels estudiants per obtenir una bona assimilació de tot allò que comporta l'educació per mitjà de l'Educació Física.

AVALUACIÓ:

La nota final de l'assignatura sortirà dels següents aspectes:

- Elaboració, per escrit, d'una sessió d'Educació Física on es treballin aspectes propis de l'Educació Física a Primària: 20% de la nota final.
- Elaboració de diferents treballs proposats a classe: 10% de la nota final.
- Presentació d'un joc de forma pràctica: 20% de la nota final.
- Un examen teòric basat en els conceptes introduïts en l'assignatura: 40% de la nota final.
- Assistència i participació activa a les classes, per part de l'estudiant: 10% de la nota final.

Per aprovar l'assignatura serà imprescindible assolir el 80% d'assistència i participació activa de l'alumne en totes les classes pràctiques. En cas que, per motius justificats, l'alumne no pugui assistir a les classes, es pactarà amb l'alumne un sistema de valoració alternatiu per compensar la no assistència.

OBSERVACIONS:

Per a la participació activa durant les classes és obligatori portar calçat i roba esportiva.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Castejón, F.J. (coord.). *Manual del maestro de Educación Física*. Madrid: Pila Teleña, 1997
- Castañer, M. i Camerino, O. *La educación física en la enseñanza primaria*. Barcelona: Inde, 1991.
- Contreras, O. *Didáctica de la educación física. Un enfoque constructivista*. Barcelona: Inde, 1998.
- García, A. i altres. *Los juegos en la Educación Física de los 6 a los 12 años*. Barcelona: Inde, 1998.
- Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. *Currículum. Educació Primària*. Servei de Difusió i Edicions, 1992.
- Le Boulch, J. *La educación para el movimiento*. Barcelona: Paidós, 1981.
- Le Boulch, J. *El movimiento en el desarrollo de la persona*. Barcelona: Paidotribo, 1997.
- Maudire, P. *Los exilios de la infancia*. Barcelona: Paidotribo, 1990.
- Mosston, M.; Asworth, S. *La enseñanza de la educación física. La reforma de los estilos de enseñanza*. Barcelona: Hispano Europea, 1993.
- Pastor Pradillo, J.L. *Psicomotricidad escolar*. Alcalá de Henares: Publicaciones de la Universidad de Alcalá de Henares, 1994.
- Ruiz, L.M. *Desarrollo motor y actividades físicas*. Madrid: Gymnos, 1994.
- Sánchez Bañuelos, F. *Bases para una didáctica de la educación física y el deporte*. Madrid: Gymnos, 1992
- Vázquez, B. *La educación física en la educación básica*. Madrid: Gymnos, 1989.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Blázquez, D. *La iniciación deportiva y el deporte escolar*. Barcelona: Inde, 1995.
- Blázquez, D. *La Educación Física*. Barcelona: Inde, 2002.
- Diversos Autors. *La educación física en primaria reforma (Vol I i II)*. Barcelona: Paidotribo, 1993.
- Fonseca, V. da. *Estudio y genesis de la psicomotricidad*. Barcelona: Inde, 1996.
- Pieron, M. *Didáctica de las actividades físicas y deportivas*. Madrid: Gymnos, 1988.

Idioma Estranger i la seva Didàctica (Anglès)

PROFESSORA: Anna VALLBONA i GONZALEZ

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Conèixer els objectius i continguts curriculars de Primària pel que fa a l'àrea de llengües estrangeres.

Proveir de recursos didàctics per a l'ensenyament de l'anglès a Primària.

Pràctica d'unitats didàctiques.

Aprofundir en els coneixements gramaticals.

Practicar les quatre habilitats: escoltar, parlar, llegir i escriure.

CONTINGUTS:

1. Didactics:

1.1. Ice-breaking activities. How to increase the pupils' motivation.

1.2. Listening activities. Songs, nursery rhymes and other types of listening texts.

1.3. Speaking activities. Ways to help children speak.

1.4. Reading activities. Fairy tales and easy readers.

1.5. Writing activities. Ways to help children write.

2. Language:

2.1. Grammar: Articles

Singular/Plural

Count/Mass Nouns

Adjectives

Adverbs

Prepositions: Place, Time, Position

Present Simple

Present Continuous

Past Simple

Past Continuous

Future

2.2. Practical activities to develop the four skills.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

El curs consisteix bàsicament en dues parts: a) conèixer els recursos didàctics necessaris per arribar a programar una unitat de llengua estrangera a primària; b) practicar l'expressió i la comprensió orals i l'expressió i comprensió escrita en llengua anglesa.

L'avaluació constarà de dues parts: una prova parcial de llengua i un treball de didàctica amb exposició oral a classe. Cal superar les dues proves per aprovar el curs.

BIBLIOGRAFIA:

Cambridge Word Selector anglès-català, CUP, 1995.

González, M. & Celaya, M.L. *New Teachers in a New Education System. A Guidebook for the Reforma*. Barcelona: PPU, 1992.

Naylor, Helen; Murphy, Raymond. *Essential Grammar in Use*. Cambridge University Press, 1996.

Phillips, S. *Young Learners*. Oxford English, 1994.

Swan, M. *Practical English Usage*. Oxford, 1995.

Diccionaris:

Oxford Wordpower Dictionary. Oxford: Oxford University Press, 1993.

Diccionari Català/Anglès-Anglès/Català. Barcelona: Gran Enciclopèdia Catalana, 1983.

Cambridge Word Selector anglès-català. C.U.P., 1995.

Longman Language Activator: The World's First Production Dictionary, Longman, 1993.

Revistes:

Practical English Teaching.

It's magazine.

Apac of News.

Speak Up.

Idioma Estranger i la seva Didàctica (Francès)

PROFESSOR: Josep GALLART i BAU.

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Actualitzar i ampliar coneixements de la llengua francesa oral adquirits en l'ensenyament primari i secundari. Conèixer els recursos a l'abast del mestre per a l'ensenyament i per a l'autoformació.

CONTINGUTS:

1. Ensenyament del francès al CEP.

- La situació del francès a Catalunya.
- La llengua francesa a l'ensenyament primari. Instruccions oficials.
- Exemple d'unitats de programació.
- Material escolar i lectures graduades.
- Programa Comènius: els intercanvis escolars.

2. Formació permanent i autoformació.

- Aprendre i ensenyar amb la televisió en francès: TV5.
- Aprendre amb la ràdio en francès.
- Internet: Edu 365.
- Diccionaris de llengua francesa.
- Bibliografia en llengua francesa per a l'autoformació.
- Revistes per a l'ensenyament del francès.
- Exàmens i diplomes de francès.
- Estadets a França: lectorats.
- Llibreries especialitzades en FLE.

3. Serveis per a l'ensenyament del FLE a Catalunya.

- Centres de Recursos Pedagògics de la Generalitat.
- Centre de Recursos de Llengües Estrangeres de la Generalitat.
- L'Associació de Professors de Francès de Catalunya.
- Serveis i organismes francesos a Catalunya.

4. Cultura francesa i el català a França.

- La francofonia. La llengua francesa al món.
- La Catalunya Nord.
- Sistema educatiu francès.

AVALUACIÓ CONTINUADA DEL CURS:

Presentar oralment una unitat de programació de FLE per a infants d'educació infantil o primària (30% de la nota final). Presentar oralment un recurs per a l'autoformació a l'abast del mestre que es pot triar entre els temes del curs. A més a més cal presentar-ne una síntesi per escrit (50%). Assistència, participació i realització d'activitats de llengua francesa oral i escrites durant el curs (20% de la nota final).

AVALUACIÓ FINAL DEL CURS:

Els alumnes que no assisteixin regularment a les classes passaran un examen final.

BIBLIOGRAFIA OBLIGATÒRIA:

Dossier de l'assignatura que es lliurarà el primer dia de classes.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA:

Un diccionari bilingüe català-francès francès-català de referència.

Un diccionari monolingüe francès de referència.

Grégoire, M.; Thievenaz, O.; *Grammaire progressive du Français. Niveau intermédiaire*. Paris: CLE International, 1995.